

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4
สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวลวลย์ ผุงพัฒน์พงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
ตุลาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

378.198

ล 285ป

๑.3

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตร

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4

สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวลาวัลย์ ผ่องพัฒน์พงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา

ตุลาคม 2546

h 231466

ลาวัลย์ ผูกพิพัฒน์พงศ์. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. ชำรงค์
อุดมไพจิตรกุล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและ
สังคม ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับความต้องการศึกษาต่อ
และศึกษาวัตถุประสงค์ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตร
มหาบัณฑิต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาล
ศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546 จำนวน 125 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าร้อยละ และการทดสอบค่าไค - สแควร์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรกลุ่มเป้าหมายแยก
พิจารณาแต่ละปัจจัยดังนี้

สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล นักศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้อง 3 คนขึ้นไป มีคะแนนเฉลี่ย
สะสมอยู่ระหว่าง 3.00 – 3.49 และสาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่
เลือกสรรคือสาขากุมารเวชศาสตร์

สถานภาพด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา
หรือเทียบเท่า มีอาชีพเป็นเกษตรกร และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนรวมกันต่ำกว่า 5,001 บาท ส่วนนักศึกษา
ส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะมีโอกาสปานกลางในการมีรายได้เพิ่มขึ้นและในการก้าวหน้าในอาชีพถ้าได้ศึกษาต่อ
นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าค่าเล่าเรียนระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตใน
ปัจจุบันมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว โดยที่นักศึกษาจะเป็นผู้รับภาระในการจ่ายค่าเล่าเรียนเองหากมีโอกาสศึกษา
ต่อ และนักศึกษาคิดว่าการที่ปัจจุบันคุณวุฒิขั้นต่ำของผู้เข้ารับการพยาบาลมีแนวโน้มที่จะปรับเป็นระดับ
ปริญญาโทมีส่วนอย่างมากให้ตนมีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหา
บัณฑิต

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม กับความต้องการศึกษาต่อ
ระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความต้องการศึกษาต่อ
ระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คือ จำนวนพี่น้องในครอบครัว

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญา
โทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และสาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษา
ในวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรร

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คือ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษา มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาล และค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คือ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

FACTORS RELATED TO DEMAND FOR MASTER DEGREE IN NURSING SCIENCE
PROGRAM OF THE FOURTH YEAR NURSING STUDENTS AT THE FACULTY OF
MEDICINE, RAMATHIBODI HOSPITAL, MAHIDOL UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
MISS LAWAN PUNGPHIPHATPHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Economics degree in Economics of Education
at Srinakharinwirot University
October 2003

Lawan Pungphiphatphong. (2003). *Factors Related to Demand for Master Degree in Nursing Science Program of the Fourth Year Nursing Students at the Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital*, Mahidol University. Master's project, M. Econ. (Economic of Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor : Assoc. Prof. Dr. Tumrong Udompijitkul.

The purposes of this research were to investigate the personal factors and social-economic factors of students and to investigate the personal factors related to demand for Master Degree in Nursing Science Program and social-economic factors related to demand for Master Degree in Nursing Science Program and to investigate the objective the problem and the suggestive about Master Degree in Nursing Science Program.

The sample of the study consisted of 125 Fourth Year Nursing Students at the Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University. The instrument for collecting data was the questionnaire with closed-opened questions. The data were analyzed by percentage and Chi – square test.

The results revealed that :

1. The personal factors status and social-economic factors of the Fourth Year Nursing Students at the Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University were described below :

The personal factors consisted of almost have 3 persons in their family and they had grade point average about 3.00 – 3.49 . The top of demand for Master Degree in Nursing were Pediatric Nursing.

The social-economic factors consisted of the parent 's highest education were primary school and the parent 's career were farmers and their income were lower 5,001 bath, the sample had expected to increased income and advanced in their career. Moreover the sample thought about the tuition and fee for Master Degree in Nursing Science Program were suitable, they were ready to pay the tuition and fee by themselves. And they thought the least of qualification of leader in Nursing were Master Degree.

2. There were the relation between personal and social-economic factors and the demand for Master Degree in Nursing Science Program.

The personal factors; Number of sister and brother, had shown statistically significant relation to demand for Master Degree in Nursing Science Program at 0.05 .

The personal factors; grade point average and a branch of Nursing that they choose, had not shown statistically significant relation to demand for Master Degree in Nursing Science Program.

The social-economic factors; the parent 's career, parent 's income, sample 's expected of income, sample 's expected of career, qualification of leader in Nursing and

tuition and fee of Master Degree in Nursing Science Program, had shown statistically significant relation to demand for Master Degree in Nursing Science Program at 0.05 .

The social-economic factors; parent 's education, had not shown statistically significant relation to demand for Master Degree in Nursing Science Program.

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

5=

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

กิตติมา สังข์เกษม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา สังข์เกษม)

คณะกรรมการสอบ

5=

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล)

สุนิตดา เทศนิยม

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนิตดา เทศนิยม)

ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กวี วรรณวิ

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กวี วรรณวิ)

วันที่ 13 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสะดวกตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สุนิตดา เทคนิยม และ อาจารย์ ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้า และแนวทางการแก้ไขปรับปรุงงานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณอภิญา สุนะไพศาล และอาจารย์ ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี อีกครั้งที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งทำให้การวิจัยสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาเศรษฐศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณบดีคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และ คณาจารย์ในโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ที่ให้ความช่วยเหลือและอนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าแจกแบบสอบถามในโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี และขอขอบคุณนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ปีการศึกษา 2546 ที่ได้สละเวลาให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม อันเป็นผลให้งานวิจัยฉบับนี้สามารถดำเนินการสำเร็จสมบูรณ์ได้

ขอขอบคุณคุณรัตนภรณ์ จีระวัฒน์ เพื่อนที่แสนดีที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในทุกๆ เรื่องตลอดมา รวมถึงเพื่อนผู้ร่วมงาน และหัวหน้าหอผู้ป่วย ไอ ซี ยู เด็ก (PICU) โรงพยาบาลรามาธิบดีที่ให้ความอนุเคราะห์ในการแลกเวรและจัดเวรให้ผู้วิจัยสามารถเรียนและจัดทำงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

และสุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณพ่อเลิศยุทธ และคุณแม่บรรเลง ผุงพิพัฒน์พงศ์ รวมถึงพี่สาวและน้องสาวที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมีความขยัน อดทน จนสามารถจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้

คุณค่า และประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณของ บิดา มารดา คุณยาย คุณปู่และคุณย่า ผู้คอยดูแลเป็นกำลังใจเกื้อหนุนอยู่เบื้องหลังจนได้รับความสำเร็จในที่สุด

ลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ประวัติและสภาพทั่วไปของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์	
โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล	7
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ.....	12
ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา.....	13
ทฤษฎีอุปสงค์การศึกษา.....	14
แนวคิดและทฤษฎีความต้องการ.....	19
แนวคิด ทฤษฎีและผลงานการศึกษาความต้องการการศึกษาต่อ.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	33
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	50
สังเขปความมุ่งหมายของการวิจัย.....	50
สังเขปประชากรกลุ่มเป้าหมาย.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สรุปผลการวิจัย.....	51
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม.....	58
ภาคผนวก.....	63
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	78

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาล	11
2	แผนการรับนักศึกษาในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตและจำนวนผู้สมัคร สอบ จำนวนนักศึกษาที่รับเข้าศึกษาจริงของภาควิชาพยาบาลศาสตรบัณฑิตและแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามารัตน์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2542 – 2545.....	13
3	คำร้อยละของประชากรกลุ่มเป้าหมายแยกตามสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล.....	37
4	คำร้อยละของประชากรกลุ่มเป้าหมายแยกตามสถานภาพด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม.....	39
5	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อ.....	42
6	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อ.....	44
7	วัตถุประสงค์เกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต.....	47
8	เหตุผลของนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต.....	47
9	ปัญหาเกี่ยวกับการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต.....	48
10	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต.....	49

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2	แผนภูมิแสดงหน่วยงานของภาควิชาพยาบาลศาสตร์.....	9
3	แผนภูมิแสดงสายการบังคับบัญชา.....	10
4	การเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาอันเนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้ของประชาชน.....	16
5	การเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาอันเนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงในอัตราค่าเล่าเรียน.....	17
6	กระบวนการความต้องการของมนุษย์.....	21
7	ความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีความต้องการของ Maslow.....	21

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาเทคโนโลยีเป็นไปอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้ทุกประเทศต้องเร่งพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อให้ตนสามารถยืนอยู่ได้อย่างมั่นคงในภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจอยู่ตลอดเวลา ประเทศที่มีความได้เปรียบทางด้านเศรษฐกิจก็จะสามารถยืนอยู่ได้อย่างแข็งแกร่งและมั่นคงมากกว่าประเทศที่มีความอ่อนแอทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของประเทศทุกวันนี้เกี่ยวข้องกับความสามารถของประเทศในการแสวงหาและประยุกต์ใช้ความรู้ในกระบวนการผลิตทางเศรษฐกิจ ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบไม่ได้ขึ้นอยู่กับการมีทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าหรือการมีค่าจ้างแรงงานราคาถูก แต่จะมาจากความสามารถในการใช้ความรู้ของตนเองในกระบวนการพัฒนาประเทศ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 5) ดังนั้นจึงถือได้ว่าการศึกษาคือเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังมีการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจจำเป็นต้องมีการจัดการศึกษาที่ดีและมีการลงทุนทางการศึกษาให้มากเป็นพิเศษ จะเห็นได้จากปัจจุบันประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา เยอรมันนี และญี่ปุ่น ล้วนแล้วแต่มีการลงทุนทางการศึกษาเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะของบุคลากรของประเทศ (นพคุณ ศิริวรรณและคณะ, 2539 : 5)

เมื่อการศึกษามีความสำคัญอย่างนี้แล้ว การศึกษาจึงได้รับการพัฒนาและได้รับความสนใจจากประชาชนที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น โดยเป็นที่ยอมรับกันว่าการศึกษาในระดับสูงขึ้นเป็นวิธีที่สำคัญวิธีหนึ่งในการเลื่อนขั้นทางสังคม และจากสภาพสังคมเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้คนมองการศึกษาเปลี่ยนไป โดยเปรียบเทียบการศึกษาเสมือนใบเบิกทางหรือเครื่องมือในการหางานทำหรือเป็นสื่อนำไปสู่ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน จึงเป็นเหตุให้คนส่วนใหญ่มีความต้องการในการที่จะได้รับการศึกษาในระดับสูงขึ้น (อัครชิต ทิฆะทิพย์สกุล, 2530 : 2)

การศึกษาระดับปริญญาโทเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการ การศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534 : 42) โดยเฉพาะองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากเทคโนโลยีทางการแพทย์มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทำให้มีการคิดค้นวิธีการป้องกันและรักษาโรคต่างๆ ได้ดีขึ้น ผู้คนในโลกก็มีอายุเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรทางการแพทย์จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากในปัจจุบัน พยาบาลก็เป็นหนึ่งในบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้อยู่ตลอดเวลา การศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาพยาบาลจะทำให้พยาบาลมีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง และมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางด้านการพยาบาลขึ้นด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตรบัณฑิตแพทยศาสตรโรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับความต้องการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
3. เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ความสำคัญของการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนแนะแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้เข้ารับบริการทางการศึกษาในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต และสอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบัน และยังสามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้เข้ารับบริการมีความต้องการและมีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตมากขึ้น ส่งผลให้พยาบาลได้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง รวมถึงมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยอันก่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัยเท่าทันเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546 จำนวน 125 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระแบ่งเป็นดังนี้
 - 2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล
 - จำนวนพี่น้องในครอบครัว
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
 - สาขาพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรร
 - 2.1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม
 - ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
 - อาชีพของผู้ปกครอง
 - รายได้ของผู้ปกครอง
 - รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา
 - ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษา

- มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาล
- ค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

3. นิยามศัพท์เฉพาะ

3.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต หมายถึง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย จำนวนพี่น้องในครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรร และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งประกอบด้วย ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษา มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาล และค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

3.2 ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตหมายถึง ความต้องการศึกษาต่อสาขาพยาบาลศาสตร์ในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี

3.3 ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้อุปการะค่าเล่าเรียน

3.4 จำนวนพี่น้องในครอบครัว หมายถึง จำนวนบุตรรวมบิดามารดา หรือบุตรบุญธรรมรวมกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขนาดของครอบครัวออกเป็น 3 ขนาด คือ

- ครอบครัวที่มีบุตร 1 คน
- ครอบครัวที่มีบุตร 2 คน
- ครอบครัวที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป

3.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง ความสามารถทางการศึกษาของนักศึกษาโดยใช้เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี คัดตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงปัจจุบันเป็นเกณฑ์ โดยแบ่งเป็นช่วงระดับตามคู่มือนักศึกษาใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2546 ดังนี้

- 3.50 – 4.00 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในระดับดีมาก
- 3.00 – 3.49 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในระดับดี
- 2.50 – 2.99 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างดี
- 2.00 – 2.49 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในระดับพอใช้
- ต่ำกว่า 2.00 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในระดับอ่อนต้องปรับปรุง

3.6 วิชาชีพปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรร หมายถึง วิชาที่จัดให้นักศึกษาเลือกฝึกปฏิบัติการพยาบาลในสาขาวิชาที่นักศึกษาสนใจ เพื่อเสริมทักษะในวิชาชีพโดยเน้นการวินิจฉัยทางการพยาบาล การตัดสินใจ การปฏิบัติและการประเมินผลการพยาบาล รวมทั้งการปฏิบัติงานในทีมการรักษาพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาขาการพยาบาลให้เลือกดังนี้

- การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์
- การพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์
- การพยาบาลจักษุ โสต นาสิก ลาริงซ์
- การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต

- การพยาบาลรีเวช
- ปฏิบัติการรักษาพยาบาลขั้นต้น
- การพยาบาลป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ
- การพยาบาลผดุงครรภ์
- การพยาบาลศัลยศาสตร์และออร์โธปิดิกส์
- การพยาบาลอนามัยชุมชน
- การพยาบาลอายุรศาสตร์

3.7 อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ชนิดงานที่ผู้ปกครองหรือผู้อุปการะของนักศึกษากระทำอยู่เพื่อการดำรงชีพปกติ และเป็นรายได้หลักโดยแบ่งเป็นอาชีพต่างๆ ดังนี้

- รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานประจำหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ
- รับจ้างภาคเอกชน (เช่น พนักงานบริษัท พนักงานห้างหุ้นส่วน พนักงานร้านค้า ฯลฯ)
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานเพื่อให้มีการค้าขายเกิดขึ้น
- เกษตรกร หมายถึง ผู้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำประมง
- อาชีพอื่นๆ หมายถึง อาชีพอื่นๆ นอกเหนือจากที่กำหนดให้เลือก

3.8 รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง ค่าตอบแทนที่ได้จากการทำงานหรือประกอบอาชีพของผู้ปกครองรวมกันต่อเดือน โดยแบ่งเป็น 4 ระดับคือ

- ต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือน
- 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน
- 10,001 – 20,000 บาทต่อเดือน
- มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน

3.9 รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา หมายถึง รายได้ที่คาดว่าจะได้รับเมื่อแรกเข้าทำงาน หรือเมื่อได้รับการปรับปรายหลังจากการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

3.10 ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษา หมายถึง ตำแหน่งในทีมการพยาบาลตามที่คาดหวังไว้หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วย

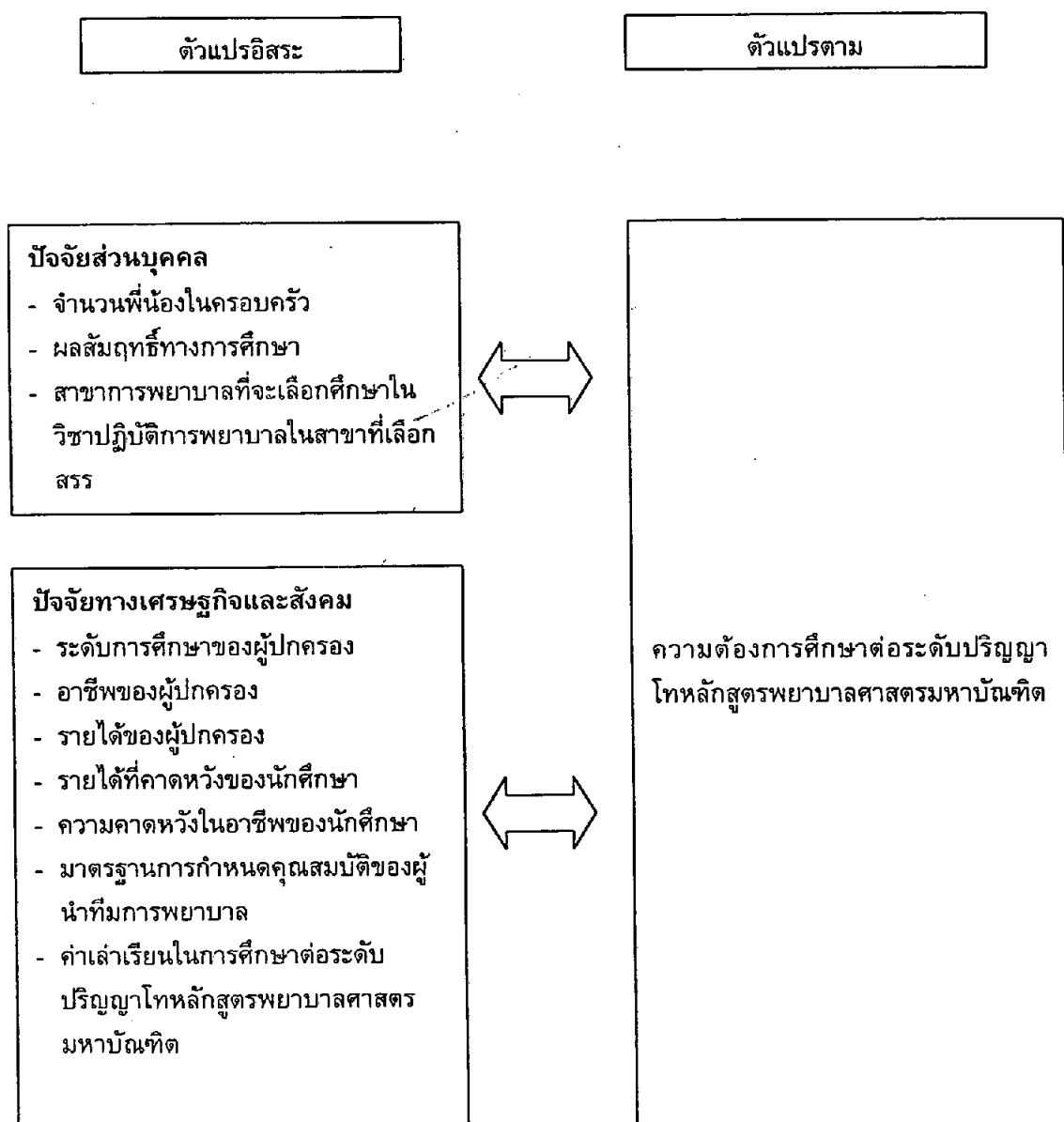
- หัวหน้าภาควิชาพยาบาล
- หัวหน้างานการพยาบาล
- ผู้ตรวจการ
- หัวหน้าหอผู้ป่วย/หน่วย
- พยาบาลผู้เชี่ยวชาญการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง
- อาจารย์พยาบาล

3.11 มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาล หมายถึง มาตรฐานที่กำหนดคุณสมบัติขั้นต่ำ และประสบการณ์ของตำแหน่งต่างๆ ของผู้นำทีมการพยาบาล

3.12 ค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการเรียนปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยมีกรอบแนวคิดถึงสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีมหาวิทยาลัยมหิดล น่าจะมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเขียนสรุปได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ปัจจัยที่กำหนดสมมติฐานในการวิจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยแยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้

1. จำนวนพี่น้องในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
3. สาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
4. ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
5. อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
6. รายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
7. รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
8. ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
9. มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการพยาบาลมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
10. ค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประวัติและสภาพทั่วไปของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
2. หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
3. ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา
4. ทฤษฎีอุปสงค์การศึกษา
5. แนวคิดและทฤษฎีความต้องการ
6. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานการศึกษาความต้องการการศึกษาต่อ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประวัติและสภาพทั่วไปของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

1.1 ประวัติ

ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ เป็นภาควิชาหนึ่งของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2508 เพื่อผลิตบัณฑิตพยาบาลเพิ่มตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. 2507 – 2509 โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณหญิงดวงใจ สิงหนสัยเป็นหัวหน้าภาควิชาท่านแรก เดิมชื่อว่า “ภาควิชาโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย” ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นชื่อ “ภาควิชาพยาบาลศาสตร์” เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2518

ในระยะเริ่มต้นได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลในการเตรียมผู้บริหารและบุคลากรทางการพยาบาล โดยผลิตพยาบาลในหลักสูตรอนุปริญญาพยาบาลและอนามัย ประกาศนียบัตรผดุงครรภ์ จำนวน 5 รุ่นๆละประมาณ 50 คน โดยเริ่มรับนักศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2508 – 2510 ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ได้เปิดดำเนินการบริการผู้ป่วยพร้อมคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2512 และได้เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนดังนี้

- พ.ศ. 2513 เริ่มเปิดรับนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) ระยะเวลาศึกษา 4½ ปี เรียนร่วมกับหลักสูตรอนุปริญญาพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย ระยะเวลาศึกษา 3½ ปี จำนวน 70 คน
- พ.ศ. 2518 ปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) และหลักสูตรอนุปริญญาพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย ซึ่งเรียนรวมกันในหลักสูตรสุดท้าย 2ปีแรกเป็นหลักสูตรอนุปริญญาพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยใช้เวลาศึกษา 3 ปี และศึกษาต่อวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาล) อีก 1 ปี
- พ.ศ. 2522 ปรับปรุงหลักสูตรเป็นหลักสูตรเดียว คือหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) ระยะเวลา 4 ปี

พ.ศ. 2520 – 2527 เปิดรับนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาล) หลักสูตรต่อเนื่องระยะ
เวลาศึกษา 1 ปี

พ.ศ. 2530 ปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตเป็นพยาบาลศาสตรบัณฑิต

พ.ศ. 2534 ปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พยาบาล) เป็นพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

พ.ศ. 2544 เริ่มเปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการพยาบาล หลักสูตรนานาชาติร่วมกับคณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

1.2 การกิจหลัก

ปัจจุบันภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลมี
ภารกิจหลักในการจัดการศึกษาวิชาชีพการพยาบาลตามพันธกิจ 4 ด้าน ดังนี้

1. การศึกษา ผลิตบุคลากรทางการพยาบาลทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรีและสูง
กว่าปริญญาตรี ตลอดจนหลักสูตรเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ ดังนี้

1. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีละ 140 – 160 คน
2. หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต 5 สาขาการพยาบาล ปีละ 50 – 55 คน
3. หลักสูตรพยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต ซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่าง 6 สถาบัน ครั้งละ
10 คน ปีเว้นปี (หยุดรับ พ.ศ. 2544)
4. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการพยาบาล (หลักสูตรนานาชาติ) โครงการร่วม
ระหว่างภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และคณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งละ 8 – 10 คน ปีเว้นปี
5. หลักสูตรพยาบาลเฉพาะทาง 6 สาขา ปีละประมาณ 60 – 80 คน
6. หลักสูตรผู้ช่วยพยาบาล ปีละประมาณ 70 – 100 คน

ภาควิชาพยาบาลศาสตร์เป็นสถาบันชั้นนำทางการพยาบาลของประเทศ ได้รับการแต่งตั้ง
จากองค์การอนามัยโลก เมื่อ พ.ศ. 2539 ให้เป็น ศูนย์ประสานงานร่วมขององค์การอนามัยโลกเพื่อการ
พัฒนาการพยาบาลและผดุงครรภ์ โดยเปิดหลักสูตรนานาชาติระยะสั้น 1 – 3 เดือน ในสาขาการพยาบาล
ต่างๆ สำหรับพยาบาลวิชาชีพชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ยังให้บริการทางด้านวิชาการแก่สถาบันทางการ
พยาบาลและสถาบันอื่นๆ ที่ขอความร่วมมือในการศึกษาสูงชัน หรือเป็นวิทยากร ตลอดจนให้ความร่วมมือ
ในการจัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนาทางวิชาการในสายงานการศึกษา การบริการพยาบาล และการวิจัยทาง
การพยาบาล และภาควิชาพยาบาลศาสตร์ยังตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา จึง
ได้เลือกใช้มาตรฐาน ISO 9002 เป็นแนวทางในการบริหารงานระบบคุณภาพการศึกษาของภาควิชา
พยาบาลศาสตร์ โดยมีขอบเขตเฉพาะหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตและพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตเท่า
นั้น

2. การบริการ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์มีบุคลากรสาย ข ค ในความดูแล ประมาณ 2,000 คน
ประกอบด้วย ผู้ตรวจการ หัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าหน่วย พยาบาลชำนาญการ พยาบาลวิชาชีพ ผู้ช่วย
พยาบาลและเจ้าหน้าที่ธุรการหอผู้ป่วย ทั้งนี้อยู่ในความดูแลของหัวหน้างานการพยาบาลแต่ละสาขา ขึ้นตรง
กับหัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ ให้บริการพยาบาลผู้ป่วยแต่ละสาขาร่วมกับภาควิชาต่างๆ ของคณะ
แพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

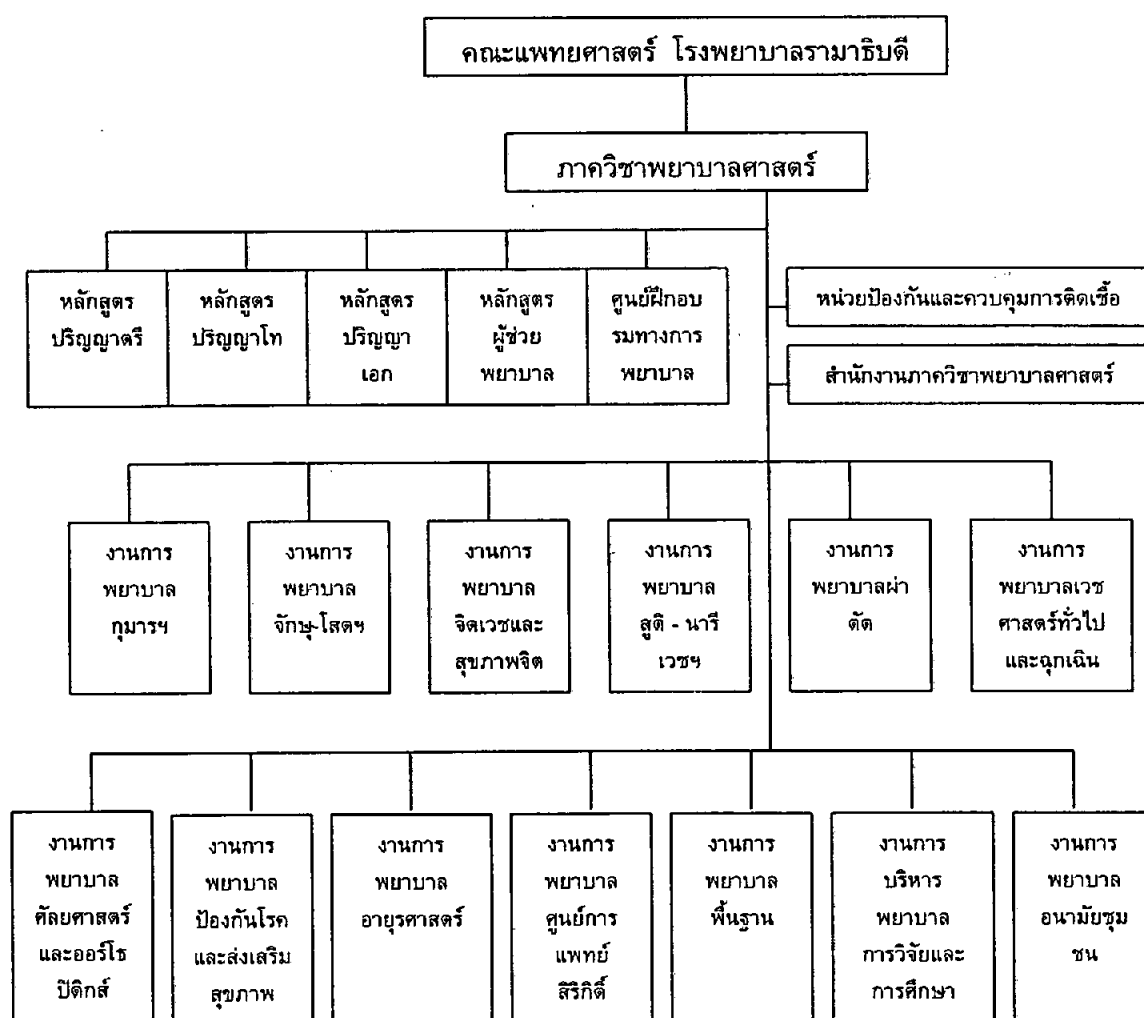
3. การวิจัย ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ ถือเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสนับสนุนและส่งเสริม
ให้บุคลากรทางการพยาบาลทุกระดับทำวิจัยทั้งในด้านการศึกษา การบริหาร การบริการ และการปฏิบัติ

การพยาบาลที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของผู้ป่วย ประชาชน และผู้ร่วมวิชาชีพเพื่อนำผลการวิจัยนั้นๆ มาพัฒนาการพยาบาลในทุกด้าน

4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ให้การสนับสนุนส่งเสริมการจัดโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยในการพัฒนานักศึกษาในด้าน จิตสำนึก อารมณ์ และการแสดงออก ตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมไทย

1.3 การจัดองค์กรและการบริหาร

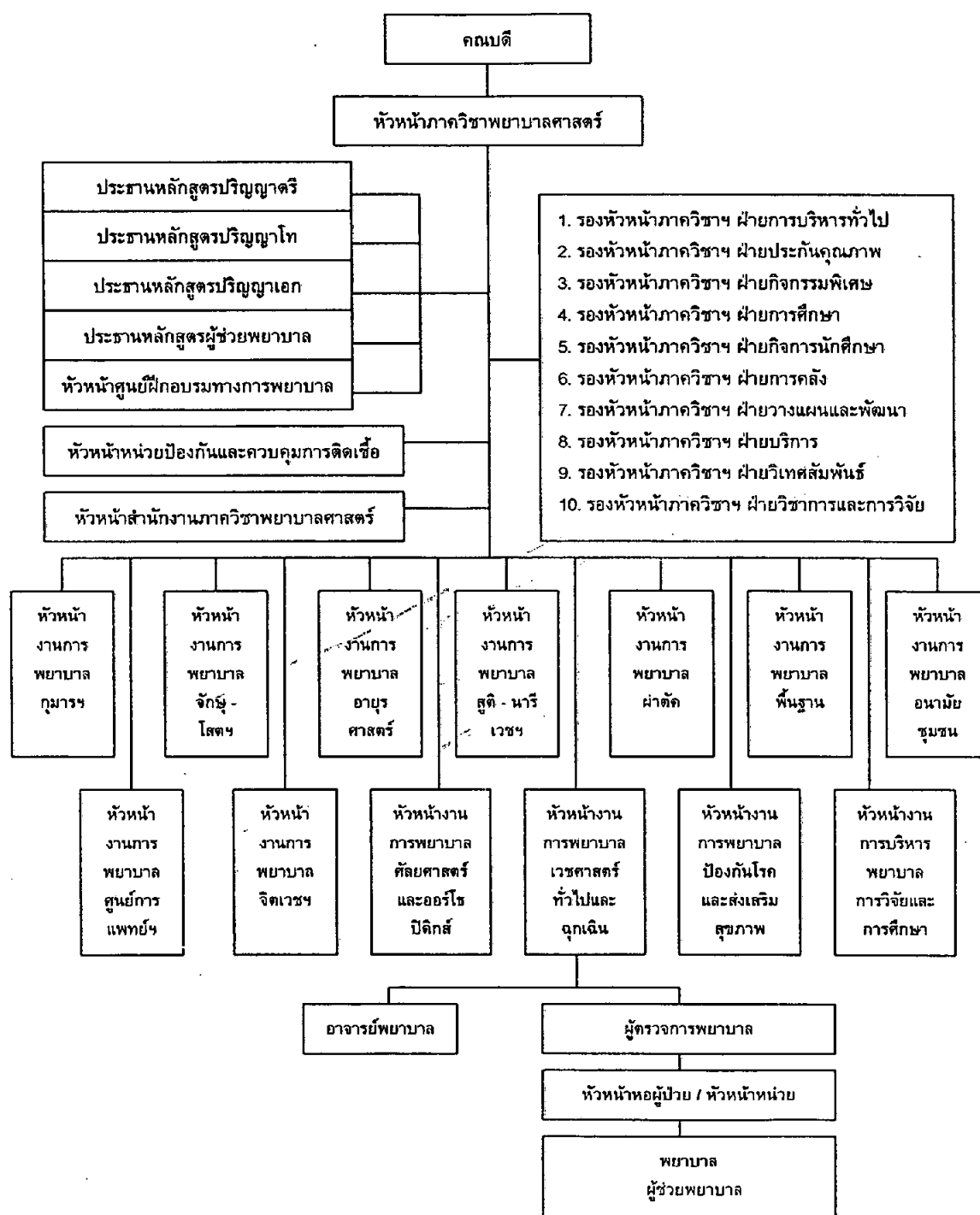
แผนภูมิแสดงหน่วยงานของภาควิชาพยาบาลศาสตร์

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงหน่วยงานของภาควิชาพยาบาลศาสตร์

ที่มา: ภาควิชาพยาบาลศาสตร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี. (2544). คู่มือคุณภาพ. หน้า 10.

แผนภูมิแสดงสายการบังคับบัญชา

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิแสดงสายการบังคับบัญชา

ที่มา: ภาควิชาพยาบาลศาสตร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี. (2544). คู่มือคุณภาพ. หน้า 11.

1.4 มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาล

การกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาลในปัจจุบันพบว่าผู้นำทีมการพยาบาลแต่ละตำแหน่งทั่วไปต้องมีคุณสมบัติขั้นต่ำระดับปริญญาตรีขึ้นไปและต้องมามีประสบการณ์ในการทำงานร่วมด้วย ส่วนในระดับที่สูงขึ้นไปนั้นต้องมีคุณสมบัติขั้นต่ำระดับปริญญาโทเป็นส่วนใหญ่และมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมด้วยเช่นกัน

ตาราง 1 มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาล

ตำแหน่ง	คุณสมบัติขั้นต่ำ	ประสบการณ์
หัวหน้าภาควิชาพยาบาล	ปริญญาโทสาขาการพยาบาล หรือ สาขาที่เกี่ยวข้อง และได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์	1. ปฏิบัติงานในภาคอย่างน้อย 4 ปี 2. สอนในห้องเรียนและบริการผู้ป่วย อย่างน้อย 4 ปี 3. มีประสบการณ์ในการบริหาร อย่างน้อย 2 ปี
หัวหน้างานการพยาบาล	ปริญญาโทสาขาการพยาบาล หรือ สาขาที่เกี่ยวข้อง และได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์	1. ปฏิบัติงานในภาคอย่างน้อย 2 ปี 2. สอนในห้องเรียนและบริการผู้ป่วย อย่างน้อย 2 ปี 3. มีประสบการณ์ในการบริหารใน งานการพยาบาลนั้นๆ มาแล้ว อย่างน้อย 2 ปี
ผู้ตรวจการ	ปริญญาตรีสาขาการพยาบาล หรือ สาขาที่เกี่ยวข้อง และได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาล และผดุงครรภ์	ปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าหอผู้ป่วย/หน่วยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
หัวหน้าหอผู้ป่วย/หน่วย	ปริญญาตรีสาขาการพยาบาล หรือ สาขาที่เกี่ยวข้อง และได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาล และผดุงครรภ์	ปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วย/ หน่วยไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ ปริญญาโทสาขาบริหารพยาบาล และมีประสบการณ์ในหอผู้ป่วย/ หน่วยไม่น้อยกว่า 3 ปี

ตาราง 1 (ต่อ)

ตำแหน่ง	คุณวุฒิขั้นต่ำ	ประสบการณ์
พยาบาลผู้เชี่ยวชาญการ ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง	ปริญญาโททางการพยาบาลและ ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การพยาบาลและผดุงครรภ์	1. มีผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์อย่าง ต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง 2. มีผลงานการดูแลผู้ป่วยเฉพาะ สาขาเฉพาะกลุ่มโรคที่เชี่ยวชาญ
อาจารย์พยาบาล	ปริญญาตรีทางการพยาบาลหรือ สาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง	1. ปฏิบัติงานด้านบริการผู้ป่วยใน สาขาการพยาบาลที่รับผิดชอบ อย่างน้อย 5 ปี 2. ร่วมสอนนักศึกษาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติในสาขาวิชานั้นๆ อย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา 3. ผ่านหลักสูตรการจัดการเรียน การสอนและการประเมินผลการ ศึกษา

ที่มา : ภาควิชาพยาบาลศาสตรบัณฑิตและแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี. (2544). คู่มือคุณภาพ. หน้า 18.

2. หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เปิดสอน 5 สาขาวิชา ได้แก่

1. สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก
2. สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่
3. สาขาวิชาการพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด
 - เน้นการดูแลทารกแรกเกิดที่สุขภาพดี
 - ต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานสาขาการพยาบาลสูติศาสตร์
4. สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน
5. สาขาวิชาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต

แผนการรับนักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต และจำนวนผู้สมัครสอบ จำนวนนักศึกษาที่รับเข้าศึกษาจริงของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2542 – 2545

ตาราง 2 แผนการรับนักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต และจำนวนผู้สมัครสอบ จำนวนนักศึกษาที่รับเข้าศึกษาจริงของภาควิชาพยาบาลศาสตร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2542 – 2545

ปีการศึกษา	จำนวน(คน)		
	นักศึกษาที่จะรับ	ผู้สมัครสอบ	ผู้ที่เข้าเรียนจริง
2542	61 – 72	221	54
2543	56 – 67	281	50
2544	47	171	39
2545	45 – 58	140	39

ที่มา : งานทะเบียนนักศึกษาสถิตและประเมินผลโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี. (2546). การคัดเลือกนักศึกษาใหม่. (เอกสารรายงานสถิติ). ไม่ปรากฏเลขหน้า.

3. ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา

คอห์นและเกสก์ (Cohn and Geske. 1990 : 2) ได้กล่าวว่าเศรษฐศาสตร์การศึกษาเป็นการศึกษาถึงเรื่องมนุษย์และสังคมที่จะเลือกใช้ทรัพยากรที่มีค่าและหายากได้ยากไปใช้ในการผลิตการฝึกอบรมชนิดต่างๆและไปพัฒนาความรู้ ความชำนาญ จิตใจ อุปนิสัย บุคลิกภาพ และอื่นๆ โดยเฉพาะการศึกษาอย่างมีรูปแบบตลอดเวลา และการกระจายการศึกษาสู่คนในปัจจุบันและในอนาคต

บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 2) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่าหมายถึง วิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์แขนงหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนำเอาทรัพยากรที่มีจำกัดไปผลิตเป็นสินค้าและบริการทางการศึกษาในรูปต่างๆ อันจะยังผลให้ทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพสูงขึ้นทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ สถิติปัญญา อารมณ์ ทักษะ ทศนคติ และอื่นๆ แล้วจำแนกแจกจ่ายไปยังประชาชนผู้บริโภคในสังคมอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

จากเอกสารประกอบการสอนวิชา เศรษฐศาสตร์การศึกษาของรองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุลได้ให้ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่าเป็นการประยุกต์ทฤษฎีและวิธีการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อตัดสินใจกำหนดนโยบายการลงทุนทางการศึกษา รวมทั้งการตัดสินใจแก้ปัญหาการลงทุนทางการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเพิ่มมูลค่าภายใน (Intrinsic value) และมูลค่าภายนอก (Extrinsic value) กับประชากรของประเทศ

ณัชชา ประกฤตพงศ์ (2545 : 10) ได้สรุปความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่า การศึกษาเป็นการลงทุนทางมนุษย์ที่ทำให้มนุษย์มีความสามารถในการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากกว่ามนุษย์ที่ไม่ได้รับการศึกษา โดยที่การศึกษาควรมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีการถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญ ที่จะนำไปสู่การได้ทำงานที่ดีและมีเกียรติยศในสังคม

4. ทฤษฎีอุปสงค์การศึกษา

ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2543 : 2) ได้อธิบายความหมายของอุปสงค์ของการศึกษาว่าหมายถึง ความต้องการของผู้เรียนที่จะพัฒนาคุณภาพของตนเองตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือความต้องการของสังคมที่จะพัฒนาคุณภาพของประชาชนตามเป้าหมายที่วางไว้

ณัชชา ประกฤตพิวงศ์ (2545 : 18) ได้สรุปอุปสงค์การบริการทางการศึกษาไว้ว่า เป็นการบริโภคสินค้าและบริการพิเศษที่เป็นการลงทุนแบบแฝง ที่มีการได้รับผลตอบแทนทางด้านสังคมและส่วนบุคคล สำหรับการศึกษาจะมีการขยายตัวไปพร้อมกับการเพิ่มจำนวนประชากร การพัฒนาเศรษฐกิจ และอุปทานบริการทางการศึกษา อุปสงค์การบริการทางการศึกษามีปัจจัยทางด้านรายได้ อัตราค่าเล่าเรียน สินค้าที่เกี่ยวข้อง จำนวนประชากร รสนิยม กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากปัจจัยที่กล่าวมาสามารถนำมาพิจารณาเข้ารับบริการทางการศึกษา

ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2543 : 2 - 3) ได้กล่าวถึงทฤษฎีอุปสงค์ของการศึกษาไว้ว่า เมื่ออุปสงค์ของการศึกษาเป็นความต้องการของบุคคล หรือสังคมที่หวังจะเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้ความรู้ในวิชาการด้านต่างๆ เพื่อประกอบอาชีพ และเพื่อเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลอื่นและสังคมทั่วไป นี่คือสิ่งจูงใจ หรือปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ของการศึกษา แต่สิ่งจูงใจอีกประการ คือ ความอยากรู้ (Curiosity) ก็ไปศึกษา หรือเรียนเพื่อสนองความอยากรู้ ไม่ได้หวังจะนำไปใช้ประโยชน์อะไร เพราะฉะนั้นอุปสงค์ของการศึกษาจึงแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. อุปสงค์ของการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน การศึกษาจึงเป็นการลงทุน (Investment) เพื่อผลิตประชากรที่เรียกว่า ทุนมนุษย์ (Human Capital) เป็นอุปสงค์ต่อเนื่อง

2. อุปสงค์ของการศึกษาเพื่อตอบสนองความอยากรู้ของผู้เรียน การศึกษาจึงเป็นการบริโภค (consumption) เพื่อตอบสนองความอยาก การศึกษาจึงเหมือนกับสินค้าเพื่อการบริโภค (Consumption goods) เป็นอุปสงค์ปกติ คือ อยากรู้ ได้เรียน และทำให้รู้ ความอยากก็หมดไป เหมือนอยากดื่มน้ำได้ดื่ม น้ำความอยากก็หมดไป

บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 158 - 160) ได้ให้เหตุผลถึงความแตกต่างของอุปสงค์สำหรับบริการการศึกษาของบุคคลหนึ่งๆ กับอุปสงค์สำหรับสินค้าทั่วไปว่า

1. การศึกษาเป็นสินค้าพิเศษที่ไม่สร้างเฉพาะความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค หากยังเป็นการลงทุนเพื่อผลตอบแทนไม่ทางใดก็ทางหนึ่งอีกด้วยในอนาคต แม้ผู้เรียนจะไม่เปิดเผยว่าเขาต้องการเข้ารับการศึกษา เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพ หรือเพื่อผลตอบแทนดังกล่าวก็ตาม เพราะการศึกษาย่อมเป็นการเพิ่มโอกาสให้เขามีเพื่อนฝูงและรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลวงการต่างๆ มากขึ้น ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพหรือดำเนินธุรกิจไม่ทางใดก็ทางหนึ่งอย่างน้อยก็ทำให้เขาเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลในสังคม และเป็นการโฆษณาเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณของตน ดังนั้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อการลงทุนแฝงอยู่ด้วย

2. การศึกษาถึงแม้จะเป็นสินค้าบริโภคชนิดหนึ่ง แต่สินค้านี้แตกต่างจากสินค้าชนิดอื่นๆ คือจะไม่หมดสิ้นไปเมื่อได้รับการบริโภค ตรงกันข้ามยังมีการบริโภคก็ยิ่งทำให้สินค้าทางการศึกษามีมากขึ้น เว้นแต่ผู้บริโภคจะวิปริตหรือผิดปกติวิสัยจากบุคคลธรรมดาสามัญเท่านั้น

3. การศึกษาเป็นสินค้าพิเศษที่ไม่อาจจะนับมาเป็นปริมาณได้แน่นอนเหมือนสินค้าชนิดอื่น ซึ่งอาจมีหน่วยนับเป็นกิโลกรัม ลิตร ตัว ลูก กัน เล่ม ด้าม หลั ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องจากสินค้าทางการศึกษาประกอบด้วยส่วนต่างๆ จำนวนมากเช่น โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ย่อมประกอบด้วยครู อาจารย์ นักเรียน

นิสิต นักศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน และอื่นๆ อย่างไรก็ตามเราอาจนับปริมาณสินค้าทางการศึกษาออกมาในรูปใดรูปหนึ่ง เช่น จำนวนผู้ลงทะเบียนเรียน จำนวนที่นั่งเรียน จำนวนโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ฯลฯ โดยอนุโลมก็ได้

4. ในการบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ ไป ผู้บริโภคจะเป็นผู้ตัดสินใจและวินิจฉัยปัญหาต่างๆ เองทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการเลือกประเภทสินค้าที่จะบริโภค จำนวนและแหล่งที่จะซื้อก็ตามแต่สำหรับสินค้าทางการศึกษาผู้บริโภคส่วนใหญ่คือนักเรียนไม่ค่อยมีอิสระในการตัดสินใจและวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวมากนัก โดยเฉพาะในเรื่องการเลือกสาขาวิชาและสถาบันการศึกษาที่จะเรียน บิดา มารดา ครู ผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องมักจะทำหน้าที่แทนเป็นส่วนใหญ่ ความจริงข้อมูลนี้ปรากฏชัดเจนเมื่อผู้เรียนอยู่ในระดับต้นๆ โดยเฉพาะระดับอนุบาล ประถม และมัธยมศึกษา

5. ตามปกติอุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการต่างๆ ของบุคคลมักจะเกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายในของเขาเอง และเมื่อได้รับสินค้ามาบริโภคแล้วอุปสงค์นั้นจะหมดสิ้นไป

บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 163 - 169) ได้กล่าวถึงปัจจัยกำหนดอุปสงค์สำหรับการศึกษาไว้ว่า ปริมาณการศึกษาแต่ละสาขาที่ประชาชนต้องการเข้ารับบริการในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งๆ จะมากหรือน้อย ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง เช่น ระดับรายได้ อัตราค่าเล่าเรียน ราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง จำนวนประชากร รสนิยม หรือทัศนคติของประชากร กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยเฉพาะกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ กฎหมายกำหนดการศึกษาภาคบังคับ นโยบายการศึกษาของรัฐ ฯลฯ เราอาจเขียนให้อยู่ในรูปฟังก์ชัน (Demand Function) ได้ดังนี้

$$Ded = f(M, Ped, Pr, N, U, Ar, O)$$

เมื่อ Ded แทนอุปสงค์หรือปริมาณการศึกษาสาขาใดสาขาหนึ่งที่บุคคลต้องการซื้อหรือเข้ารับบริการในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งๆ

M แทนระดับรายได้ของบิดา - มารดา ผู้ปกครอง หรือของผู้เรียนเอง

Ped แทนอัตราค่าเล่าเรียน (Educational price or school fee)

Pr แทนราคาสินค้าที่เกี่ยวข้อง (Prices of related good)

N แทนจำนวนประชากร

U แทนรสนิยมหรือทัศนคติ (Taste or attitude) ของประชากร

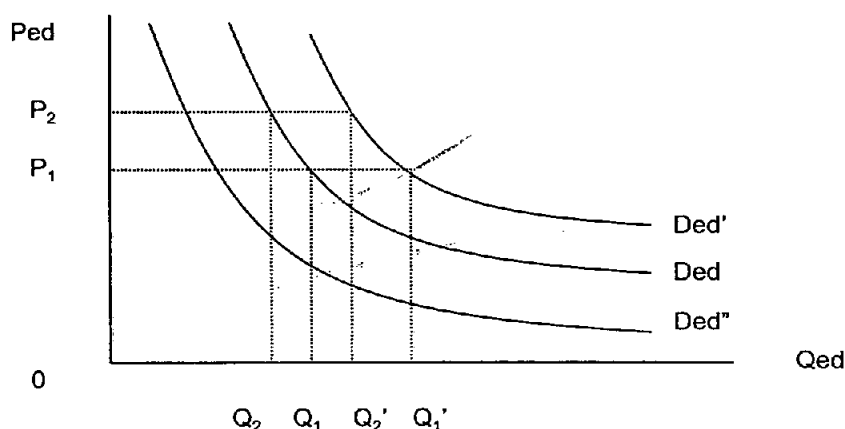
Ar แทนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Related activities) กับการศึกษา เช่น การขยายตัวของอุตสาหกรรมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งต้องการแรงงานฝีมือ

O แทนปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายศึกษาของรัฐกฎหมายกำหนดการศึกษาภาคบังคับ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ฯลฯ

จากฟังก์ชันจะเห็นว่าถ้าปัจจัยต่างๆ ที่อยู่ในวงเล็บทางขวามือเปลี่ยนแปลงทีละตัวหรือพร้อมกันก็ตาม ผลก็จะทำให้อุปสงค์ (คือ Ded) เปลี่ยนแปลงไปด้วย เราสามารถพิจารณาอย่างละเอียดดังนี้

1. ระดับรายได้ ตามปกติถ้าไม่คำนึงถึงปัจจัยอื่น หรือสมมติว่าปัจจัยเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงช้ามากจนถือว่าคงที่ ปริมาณการศึกษาแต่ละสาขาที่ประชาชนต้องการซื้อหรือเข้ารับบริการในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งๆ ย่อมขึ้นอยู่กับระดับรายได้ของเขาโดยตรง ถ้าประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น จะเนื่องมาจาก

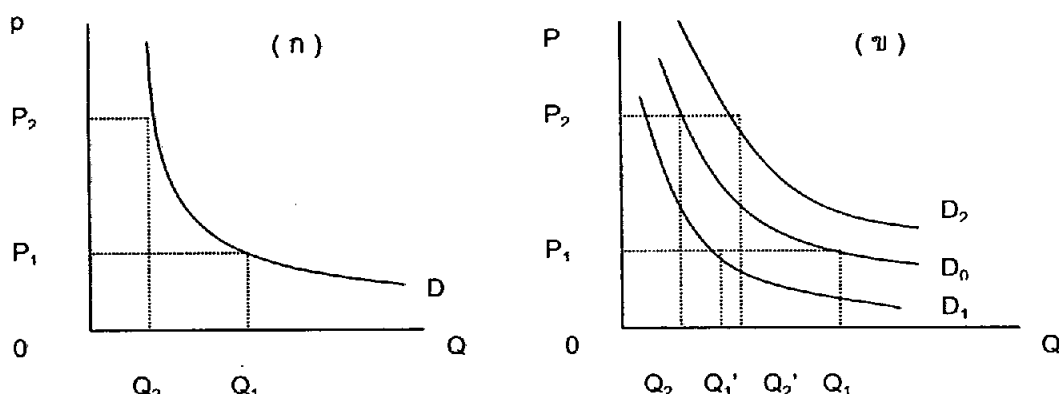
ผลของการลดภาษีเงินได้ หรือการเพิ่มอัตราเงินเดือนก็ตาม เขาก็จะสามารถส่งบุตรหลาน รวมทั้งตัวเขาเอง เข้ารับการศึกษาได้มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้จะทดแทนได้ด้วยการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการ ศึกษาขึ้นไปทางขวามือของเส้นเดิม แสดงว่า ณ ทุกๆ ระดับอัตราค่าเล่าเรียน ปริมาณการศึกษาสายา หนึ่งๆ จะมีประชาชนเข้ารับบริการมากขึ้นเช่นก่อนมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้ สมมติว่าระดับอุปสงค์ สำหรับการศึกษาสายาหนึ่งของประชาชนแทนด้วยเส้น D_{ed} ที่ระดับอัตราค่าเล่าเรียน OP_1 ปริมาณการศึกษา ที่ประชาชนต้องการเข้ารับบริการเท่ากับ OQ_1 ภายหลังมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่สูงขึ้นของรายได้ ตำแหน่ง ของเส้นอุปสงค์ D_{ed} จะเลื่อนสูงขึ้นไปเป็น D_{ed}' จะเห็นได้ว่าที่อัตราค่าเล่าเรียน OP_1 แต่เดิมปริมาณการ ศึกษาที่ประชาชนต้องการเข้ารับบริการเท่ากับ OQ_1 บัดนี้จะเพิ่มขึ้นเป็น OQ_1' ทำนองเดียวกันที่อัตราค่าเล่า เรียน OP_2 แต่เดิมปริมาณอุปสงค์เท่ากับ OQ_2 บัดนี้จะเพิ่มขึ้นเป็น OQ_2' และในทางตรงกันข้ามถ้าระดับราย ได้ของประชาชนลดลง เส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะเลื่อนลงไปทางซ้ายของเส้นเดิม (D_{ed}'') เราก็สามารถ อธิบายในลักษณะเดียวกัน

ภาพประกอบ 4 แสดงการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษอันเนื่องมาจากการเปลี่ยน แปลงทางด้านรายได้ของประชาชน

2. อัตราค่าเล่าเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการกำหนดอุปสงค์สำหรับการศึกษาของ ประชาชน เช่นเดียวกับรายได้ ในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งๆ ถ้าอัตราค่าเล่าเรียนสูงขึ้นไม่จำเป็นการ ศึกษาสาขาใดก็ตาม ขณะที่ปัจจัยอย่างอื่นคงที่หรือเปลี่ยนแปลงช้ามาก อุปสงค์สำหรับการศึกษานั้นก็ จะลดลง ตรงกันข้ามถ้าอัตราค่าเล่าเรียนถูกลง อุปสงค์ก็จะมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้จะแสดงได้จากการ เลื่อนขึ้นหรือลงของจุดบนเส้นอุปสงค์เส้นเดิม ดังแสดงในรูปภาพ (ก) โดยตำแหน่งของมันไม่เปลี่ยนแปลง แต่ถ้ามีการคาดคะเน (Expectation) ว่าในอนาคตอัตราค่าเล่าเรียนจะสูงขึ้น ผลก็อาจจะทำให้ประชาชนผู้ บริโภครีบส่งบุตรหลานของตน รวมทั้งตัวเขาเองเข้ารับการศึกษามากขึ้นด้วย เพราะถ้าอัตราค่าเล่าเรียนสูง ขึ้นจริงๆ เมื่อถึงเวลาที่คาดเอาไว้เขาก็อาจไม่สามารถส่งบุตรหลานรวมทั้งตัวเองเข้ารับการศึกษได้ ทั้งนี้ เนื่องจากมีรายได้จำกัด ตรงกันข้ามถ้ามีการคาดคะเนว่าในอนาคตอัตราค่าเล่าเรียนจะถูกลง ผลก็จะทำให้

อุปสงค์สำหรับการศึกษาของประชาชนลดลงตาม ดังแสดงในรูปภาพ (ข) ความจริงข้อนี้ปรากฏชัดเจนเมื่อเป็นอุปสงค์สำหรับสินค้าทั่วไป

ภาพประกอบ 5 แสดงการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษา อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราค่าเล่าเรียน

3. ราคาสินค้าที่เกี่ยวข้อง อาจจะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ สินค้าประกอบกัน (Complementary Goods) และสินค้าทดแทนกัน (Substitute Goods) ในที่นี้ขอกล่าวเฉพาะสินค้าประกอบกัน ในช่วงเวลาหนึ่งๆ การเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องก็มีผลทำให้ระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษาลดลงได้เช่นกัน ในกรณีสินค้าประกอบกัน ตัวอย่างเช่น ค่าหนังสือ - อุปกรณ์การเรียน การสอนกับอัตราค่าเล่าเรียน ถ้าหนังสือเรียน - อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ มีราคาแพงขึ้น ขณะที่ปัจจัยอย่างอื่นซึ่งเกี่ยวข้องคงที่ อัตราค่าเล่าเรียนก็มักจะสูงขึ้นตาม ผลที่สุดอุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะลดลง ตรงกันข้ามถ้าหนังสือเรียน - อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ มีราคาถูกลง อัตราค่าเล่าเรียนก็มักจะลดลงตาม และระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะสูงขึ้น ซึ่งจะแสดงได้จากการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์ไปทางขวาของเส้นเดิม

4. จำนวนประชากร การเปลี่ยนแปลงในจำนวนประชากรก็เป็นตัวกำหนดระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษา ในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งๆ ถ้าประชากรมีจำนวนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จะสืบเนื่องมาจากการอพยพโยกย้ายของประชากรจากแหล่งอื่น หรือจากสาเหตุใดก็ตาม ผลก็จะทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษาลดลง ซึ่งจะแสดงได้จากการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์จากระดับเดิมขึ้นไปทางขวา ตรงกันข้ามถ้าจำนวนประชากรลดลง อุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะลดลงตาม ตำแหน่งของเส้นอุปสงค์จะเลื่อนลงไปทางซ้าย

5. รสนิยมหรือทัศนคติของประชาชน การเปลี่ยนแปลงในรสนิยมหรือทัศนคติของประชาชนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์สำหรับการศึกษา ตามปกติรสนิยมหรือทัศนคติประชาชนจะเปลี่ยนแปลงไปก็ต่อเมื่อวัยเปลี่ยน ฤดูกาลเปลี่ยน สถานภาพเปลี่ยน และเมื่อได้พบเห็นหรือทราบข้อเท็จจริงต่างๆ ด้วยตนเอง เช่น ถ้าประชาชนหันมาสนใจวิทยาศาสตร์มากขึ้น เพราะเห็นว่าความรู้ที่ได้รับมีประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ในการผลิตสินค้า - บริการต่างๆ ตามความต้องการของตลาดได้ อุปสงค์สำหรับการ

ศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ก็จะเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามถ้าความสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์ของประชาชนเสื่อมลง จะด้วยสาเหตุใดก็ตาม ผลก็จะทำให้ระดับอุปสงค์สำหรับวิชาดังกล่าวลดลงด้วย

6. กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างหรือกิจกรรมบางประเภทโดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การขยายตัวของอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ อุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว ฯลฯ ก็มีผลทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษาของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น สมมุติว่าเดิมประชาชนนิยมเรียนสาขานิติศาสตร์ ต่อมาอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ และไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นในอุปสงค์สำหรับแรงงานฝีมือและวิศวกรระดับสูงของอุตสาหกรรมเหล่านี้ย่อมทำให้อัตราค่าจ้างเงินเดือนของแรงงานกลุ่มดังกล่าวสูงขึ้นตาม ซึ่งจะกลายเป็นปัจจัยดึงดูดให้ประชาชนหันมาศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์และไฟฟ้า – อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้นด้วย โดยนัยเดียวกันถ้าอุตสาหกรรมการเคหะขยายตัว อุปสงค์สำหรับการศึกษาสาขาการก่อสร้างก็จะเพิ่มขึ้นตาม ถ้าอุตสาหกรรมรถยนต์เครื่องจักรกลขยายตัว อุปสงค์สำหรับการศึกษาสาขาเครื่องจักรกลก็จะเพิ่มขึ้นตาม และถ้าอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยวขยายตัว อุปสงค์สำหรับการศึกษาสาขาโรงแรมและมัคคุเทศก์ก็จะเพิ่มขึ้นตาม เป็นต้น

7. ปัจจัยอื่นๆ ปัจจัยอื่นนอกเหนือจากทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว เช่น ยศถาบรรดาศักดิ์ และรายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต การเปลี่ยนแปลงในนโยบายการศึกษาของรัฐ การออกกฎหมายกำหนดการศึกษาภาคบังคับ ความเชื่อของสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี การจัดสร้างหรือจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการขนส่งและคมนาคม การจัดสวัสดิการและการรักษาความสงบปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การรักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรม สุขภาพพลานามัยของประชาชน ระยะเวลาและความยากง่ายในการเรียน ฯลฯ ก็มีผลทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษาของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น ถ้ารัฐบาลสร้างถนนหนทางระหว่างหมู่บ้านในชนบทกับตัวเมืองให้ประชาชนไปมาค้าขายระหว่างกันได้อย่างสะดวกและทั่วถึง – ผลก็จะทำให้เกษตรกรส่งบุตรหลานของเขาเข้าศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น และถ้ารัฐบาลมีนโยบายขยายระดับการศึกษาภาคบังคับจาก ป.7 เป็น ม.3 ผลก็จะทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษาเพิ่มขึ้นตาม เป็นต้น

อัมพร วิจิตรพันธ์ และอัญชลี ค้อคงคา (2525 : 34 – 37) ได้กล่าวว่าอุปสงค์สำหรับสินค้าทางการศึกษาเกิดจากสาเหตุหลายประการ

ประการแรก ความต้องการศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจใคร่รู้ หรือยังหาคำตอบไม่ได้ ถ้าบุคคลมีความสนใจหรือเฝ้ารอคอยคำตอบในสิ่งที่ตนยังมีปัญหาอยู่เขาก็จะพยายามศึกษาค้นคว้าในเรื่องเหล่านั้น โดยจะศึกษาค้นคว้าเอง หรือเข้าศึกษาในสถาบันที่เปิดสอนโดยตรงก็ได้ แม้จะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก เช่น นายแพทย์บางคนยอมเสียเวลาเข้าไปนั่งเรียนวิชากฎหมายเพื่อให้เข้าใจกระบวนการรักษาความเป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ และวิธีทำนิติกรรมต่างๆ เป็น

ประการที่สอง ความต้องการมีส่วนร่วม (Participation) ในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งอาจอยู่ในรูปใดรูปหนึ่ง เช่น การอาสาพัฒนาชนบท การสอนหนังสือแก่เด็กกำพร้าหรือเด็กยากจน การแสดงดนตรี การกีฬา การอภิปราย การละคร ฯลฯ การมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ทำให้บุคคลรู้สึกเป็นเกียรติและภาคภูมิใจ เพราะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความสามารถและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

ประการที่สาม การได้รับแรงจูงใจและผลักดันจากพ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูง เช่น พ่อแม่ต้องการให้เรียนแพทย์ เพื่อนร่วมชั้นชักชวนให้เรียนตำรวจ ครูแนะนำให้เรียนช่างยนต์ ฯลฯ

ประการที่สี่ การศึกษาตามประเพณี (Tradition) เช่นเด็กไทยจะต้องบวชเรียนวิชาธรรมะเมื่ออายุครบ 20 ปีขึ้นไป ดังนั้นเมื่อเด็กอายุครบตามเกณฑ์ดังกล่าว ความประสงค์ที่จะบวชเพื่อศึกษาเล่าเรียนธรรมะก็จะมากขึ้น เป็นต้น

ประการที่ห้า ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีฐานะมั่นคงมีรายได้สูงจะทำให้เด็กได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นด้วย ซึ่งแตกต่างจากเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนการจะได้รับการศึกษาสูงขึ้นย่อมมีน้อยมาก

ประการที่หก รายได้หรือผลตอบแทนที่คาดหวังว่าจะได้รับในอนาคต ตามปกติบุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น ระดับรายได้หรือผลตอบแทนก็มักจะสูงขึ้นด้วย ดังนั้นรายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องให้เกิดอุปสงค์สำหรับการศึกษา

ประการที่เจ็ด ค่านิยมของสังคม (Social value) ตามปกติบุคคลที่ได้รับการศึกษามักจะเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั่วไปว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีจริยธรรมอันดีงาม ดังนั้นความต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่เกี่ยวข้องให้เกิดอุปสงค์สำหรับการศึกษา

ประการสุดท้าย ความกระตือรือร้น หรือความปรารถนาของบุคคลที่จะเลื่อนฐานะและยกระดับบรรดาศักดิ์ของตนให้สูงขึ้น โดยทั่วไปเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การศึกษาเป็นวิถีทางหนึ่งที่บุคคลพึงจะยกฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของตนให้สูงขึ้นได้ ดังนั้น บุคคลจึงพยายามผลักดันตนเองโดยเข้ารับการศึกษาระดับสูงขึ้นเรื่อยๆ ความกระตือรือร้นหรือทะเยอทะยานนี้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องให้เกิดอุปสงค์สำหรับการศึกษา

5. แนวคิดและทฤษฎีความต้องการ

ฮูล (Houle. 1972 : 35) ได้ให้ความหมายของความต้องการว่า เป็นเงื่อนไขหรือสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในบางสิ่ง มักจะใช้เพื่อแสดงถึงความขาดแคลนในบางสิ่งของบุคคล ความต้องการชนิดนี้บุคคลจะแสดงออกถึงความต้องการด้วยตนเองหรืออาจเกิดจากการที่คนอื่นเห็นว่าต้องได้รับการตอบสนองในบางสิ่ง

เมอร์ฟี (Murphy. 1973 : 80) ได้กล่าวถึงความต้องการโดยทั่วๆ ไปว่า ความต้องการในสิ่งที่จำเป็นต่ออินทรีย์ เช่น อาหาร น้ำ อากาศ เพื่อความเจริญเติบโตของร่างกาย ความต้องการที่จะสำรวจและให้ภารกิจกรรมเกิดขึ้นเรื่อยๆ ความต้องการทางด้านความรู้สึก คือการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความลำบาก

เดโซ สวานานท์ (2512 : 205) กล่าวว่า ความต้องการหมายถึง การขาดหรือการเสียดุลยภาพทางกายหรือทางจิตใจของมนุษย์ และมนุษย์พยายามทำตนให้อยู่ในสภาพสมดุล เช่น ไม่ให้หิว ไม่ให้เสียเกียรติ ให้ตนมีหน้ามีตาเสมอเพื่อนฝูง เป็นต้น ความขาดบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งถ้าว่าสิ่งที่ขาดนั้นจะมีอยู่หรือเกิดอยู่แล้ว จะมีผลให้อินทรีย์นั้นดำเนินการไปได้ตามปกติวิสัยหรือมีสวัสดิภาพที่สมบูรณ์

สรวงศ์ จันทรเฒ (2517 : 134) ได้ให้ความหมายของความต้องการ (Need) ว่า หมายถึงสภาพขาดความสมดุลภายในร่างกายมนุษย์ ซึ่งก่อให้เกิดแรงผลักดันให้มนุษย์ต่อสู้ หรือหลีกเลี่ยงหนีออกจากวัตถุหรือสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ร่างกายเข้าสู่สภาพสมดุลดังเดิม

โมห์มมัด อับดุลกาเดร์ และสมจิตร์ สร้อยสุริยา (2520 : 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความต้องการคือ สิ่งซึ่งเมื่อได้มาก็ช่วยให้รู้สึกดีใจ ชื่นใจ พอใจ และอาจช่วยให้เกิดความสำเร็จในชีวิต

สุนทร โคตรบรรเทา (1978 : 25) ให้ความหมายว่า ความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่างผลลัพธ์ที่เป็นจริงกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ หรือความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น

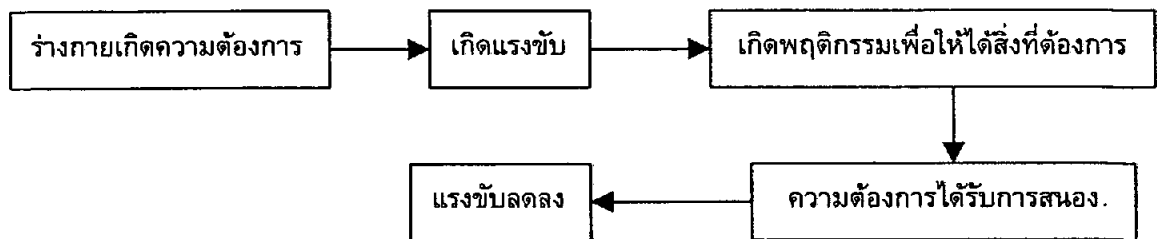
ณรงค์ จริยวิทยานนท์ และปริยานุช จริยวิทยานนท์ (2526 : 36 – 37) กล่าวว่า ความต้องการคือ สภาวะความต้องการของสิ่งที่จะมาบำบัดความอยากอันจะทำให้เกิดความพอใจ เช่น คนหิวทำให้เกิดภาวะที่อยาก และความอยากจะพาไปสู่การกิน เมื่ออิ่มแล้วก็เกิดความพอใจ ภาวะความต้องการก็จะหมดไป ความต้องการเป็นสาเหตุของความไม่พอใจคือ การที่คนเราเกิดความต้องการแต่ขาดสิ่งที่จะมาบำบัด ความต้องการจึงเกิดความไม่พอใจขึ้น แต่ถ้าได้รับสิ่งที่จะมาบำบัดความต้องการก็เกิดความพอใจ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524 : 230) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์ไม่ว่าจะเกิดภายในร่างกายหรือเกิดจากสังคม จะมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ถ้าเกิดขึ้นพร้อมๆ กันจะไม่มีความต้องการใดความต้องการหนึ่งที่สำคัญไปกว่าความต้องการอื่น ดังนั้นการเลือกแสดงพฤติกรรมตอบสนองความต้องการจึงไม่แน่นอน ไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่า อินทรีย์จะเลือกตอบสนองความต้องการใดก่อน ความต้องการนี้มีถึง 20 ความต้องการ คือ

1. ความต้องการที่จะยอมแพ้หรือยอมรับผิดชอบ
2. ความต้องการที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง
3. ความต้องการทำให้ผู้อื่นรัก
4. ความต้องการเอาชนะโดยใช้ความรุนแรง การต่อสู้
5. ความต้องการเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง
6. ความต้องการที่จะฝ่าอุปสรรคโดยการสร้างความมานะพยายามขึ้น
7. ความต้องการป้องกันตนเองจากความผิด คำวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนิน
8. ความต้องการที่จะยอมรับนับถือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุกว่า
9. ความต้องการที่จะควบคุมผู้อื่น ให้ผู้อื่นกระทำตาม
10. ความต้องการสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อื่น ต้องการให้ผู้อื่นรับรู้เรื่องราวของตนเอง
11. ความต้องการที่จะได้รับความปลอดภัย จากสถานการณ์ที่เป็นอันตรายทั้งปวง
12. ความต้องการที่จะพ้นจากความอับอาย
13. ความต้องการที่จะให้ความเมตตา สงสาร ช่วยเหลือ ผู้ที่ช่วยตนเองไม่ได้
14. ความต้องการที่จะจัดทุกอย่างให้เป็นระเบียบ
15. ความต้องการความสนุกสนาน
16. ความต้องการที่จะแยกตนเองออกจากความทุกข์
17. ความต้องการการดูแลเอาใจใส่
18. ความต้องการทางเพศ
19. ความต้องการที่จะมีความสุขกับสิ่งประทับใจทั้งมวล
20. ความต้องการที่จะเข้าใจสิ่งต่างๆ

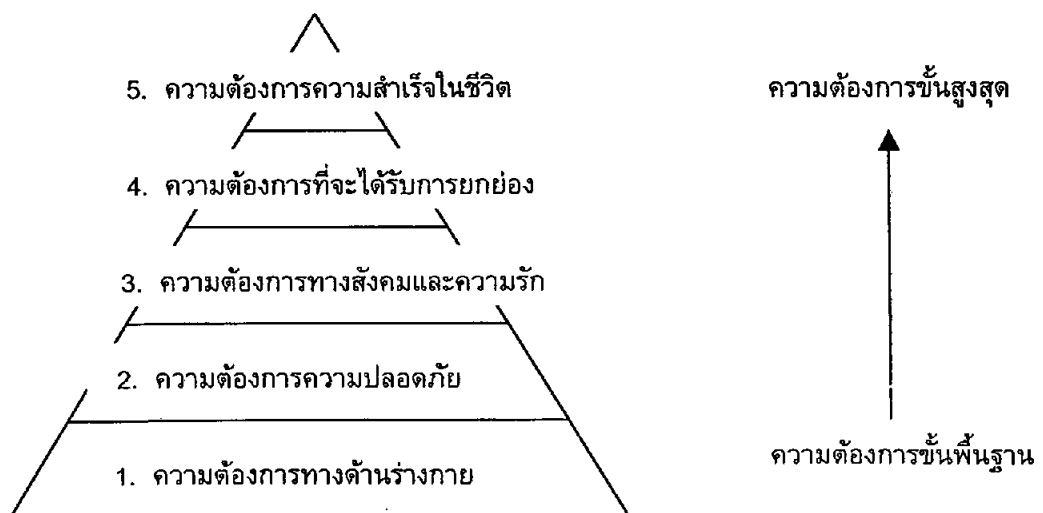
อภिरักษ์ เจริญเชื้อ (2543 : 10 – 11) ได้ให้ความหมายของความต้องการว่า เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องได้รับเพื่อการดำรงชีวิตของอินทรีย์ เมื่อร่างกายเกิดความต้องการจะทำให้เกิดแรงขับขึ้น แรงขับหรือแรงจูงใจนี้เองที่กระตุ้นหรือผลักดันให้ร่างกายทำพฤติกรรมเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ พฤติกรรมที่กระทำจึงมีทิศทาง

หรือมีจุดหมายอยู่ที่สิ่งที่ต้องการ เมื่อได้สิ่งที่ต้องการแล้วจะเกิดความพึงพอใจ เมื่อสามารถสนองความต้องการได้แล้ว แรงขับก็จะลดลง เพื่อที่จะได้สนใจและเกิดการเรียนรู้อย่างได้ผล เนื่องจากแรงจูงใจเกิดจากความต้องการ ดังแสดงไว้ในภาพ

ภาพประกอบ 6 แสดงกระบวนการความต้องการของมนุษย์

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow Hierarchy of Needs) มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 35 – 36) ได้กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการอยู่ตลอดเวลา และความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว ก็ย่อมแสวงหาความต้องการในสิ่งอื่นต่อไปอีก ความต้องการของมนุษย์จะเป็นในลักษณะจากต่ำไปหาสูงที่เรียกว่า ลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) นั่นคือ เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการขั้นสูงก็จะตามมา ลำดับความต้องการของมาสโลว์แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพประกอบ 7 แสดงความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีความต้องการของ Maslow

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (The Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย ฯลฯ

2. ความต้องการความปลอดภัย (The Safety Needs) เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่ร่างกาย หรือให้ปลอดภัยจากการถูกข่มขู่ บังคับ และมีความมั่นคงในชีวิต

3. ความต้องการทางสังคมและความรัก (The Belongingness and Love Needs) เป็นความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม มีความต้องการเพื่อน

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง (The Esteem Needs) เป็นความต้องการที่อยากให้ผู้อื่นยกย่อง สรรเสริญ และความต้องการในการตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง หรือความก้าวหน้าทางด้านสถานภาพ เช่น อำนาจ ชื่อเสียง การยกย่อง เป็นต้น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (The Need for Self – Actualization) เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของมนุษย์ นั่นคือ ความต้องการให้บรรลุผลสำเร็จในสิ่งที่ใฝ่ฝันไว้

โนลส์ (สว็ทน์ วัฒนวงศ์, 2538 : 91 ; อ้างอิงมาจาก Knowles, 1970) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยแบ่งประเภทความต้องการออกเป็น 6 ประเภทคือ

1. ความต้องการทางกายภาพ เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้เพื่อความคงอยู่ของร่างกาย

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม นักจิตวิทยาเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการซึ่งตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราอาจจะเบื่อหน่ายต้องงานประจำที่ซ้ำซาก ดังนั้นเมื่อความต้องการเรื่องนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความวุ่นใจ จนเกิดอาการทางพฤติกรรมเหนื่อยอ่อน ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งแนวคิดใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก ทุกคนต้องการได้ความรัก รวมทั้งการได้รับผลสำเร็จในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม มีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้านคือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือลักษณะก้าวร้าว แสดงการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกที่ตัวเองมีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ความต้องการด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคมเป็นชุมชน สถาบันต่างๆ สามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์จะทำหน้าที่สนับสนุนความต้องการทางการศึกษาโดยจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลได้เรียนรู้

ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Modified Needs Hierachy Theory) ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 1982 : 143 – 148) ได้กล่าวถึงทฤษฎีอีอาร์จี (ERG : Existence – Relatedness – Growth Theory) ของแอลเดอร์เฟอร์ ไว้ว่า ความต้องการไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับขั้นตามทฤษฎีของมาสโลว์ โดยแอลเดอร์เฟอร์ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการเพื่อการดำรงชีพ (Existence Needs) เป็นความต้องการที่จะตอบสนองเพื่อการมีชีวิตอยู่ต่อไป เช่นเดียวกับความต้องการในขั้นที่ 1 และ 2 ของมาสโลว์ คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัย

2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) เป็นความต้องการการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น เช่นเดียวกับความต้องการในขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ คือ ความต้องการทางสังคมและความรัก

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการการได้รับการยกย่องและความสำเร็จในชีวิต เช่นเดียวกับความต้องการในขั้นที่ 5 ของมาสโลว์ คือ ความต้องการความสำเร็จในชีวิต

ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคคลีแลนด์ (Mc Clelland Achievement Motivation Theory) รีฟ (Reeve. 1992 : 290 - 306) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคคลีแลนด์ไว้ว่า ความต้องการมี 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นความต้องการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา และเห็นคุณค่าของความสำเร็จจากการได้ทำงานที่ท้าทายความสามารถ

2. ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (Need for Affiliation) เป็นความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น อยากให้ผู้อื่นชื่นชอบ และได้รับการยอมรับจากสังคม

3. ความต้องการอำนาจ (Need for Power) เป็นความต้องการมีอำนาจ หรืออิทธิพลเหนือผู้อื่น

ทฤษฎี 2 องค์ประกอบของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg 's Two Factors Theory) แฮนสัน (Hanson. 1996 : 199 - 200) ได้กล่าวถึงทฤษฎี 2 องค์ประกอบของเฮิร์ซเบิร์กไว้ว่า เป็นการศึกษาปัจจัยภายในตัวมนุษย์ที่เป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรม พบว่าความต้องการของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความแตกต่างกันของความต้องการ 2 ด้าน คือ พื้นฐานด้านชีววิทยา และความต้องการทางด้านจิตใจ ซึ่งปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์กประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) เป็นสิ่งที่ทำให้อุบลากการเกิดความพึงพอใจในงาน และปฏิบัติงานให้แก่องค์กรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะเป็นปัจจัยที่สามารถสนองตอบความต้องการภายในตัวมนุษย์ได้ ซึ่งได้แก่ ความสำเร็จของงาน ความรับผิดชอบ การได้รับการยอมรับนับถือ ความเจริญก้าวหน้าในตนเองและอาชีพ

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่ค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรมีอยู่ตลอดเวลา นั่นคือ เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่ ซึ่งได้แก่ นโยบายและการบริหาร สภาพะโนงาน รายได้ วิธีการปกครอง เป็นต้น

6. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานการศึกษาความต้องการศึกษาต่อ

โนลส์ (อัญชลี โภคพูน. 2538 : 18 ; อ้างอิงมาจาก Knowles. 1980 : 88) ได้กล่าวถึงความต้องการด้านการศึกษาว่าหมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่บุคคลควรจะได้เรียนรู้เพื่อจะได้เป็นผลดีสำหรับตัวเอง ผลดีสำหรับองค์กร หรือเพื่อผลดีของสังคม ความต้องการด้านการศึกษาที่จริงแล้วก็คือ ช่องว่างระหว่างระดับความสามารถของบุคคลแต่ละคนในปัจจุบันกับระดับความสามารถที่สูงกว่าและที่บุคคลหรือองค์กรหรือสังคมคาดหวังว่าจะต้องมีประสิทธิภาพก่อน

สัวณณ์ วัฒนวงศ์ (2538 : 136) ได้ให้ความหมายของความต้องการทางการศึกษาไว้ว่า เป็นความแตกต่างระหว่างระดับสมรรถภาพในปัจจุบันกับระดับสมรรถภาพที่คาดหวัง

อนันต์ เกตุวงศ์ (2526 : 275) ได้ให้ความหมายความต้องการทางการศึกษาไว้ว่า ความต้องการทางการศึกษา หมายถึง ช่องว่างระหว่างระดับสมรรถภาพที่คาดหวังในระดับสูงกว่าของบุคคลนั้น ซึ่งอาจระบุโดยตัวบุคคลเอง หรือระบุด้วยหน่วยงานหรือสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ ดังนั้นความต้องการทางการศึกษา คือ ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่บุคคลหรือองค์กรหรือสังคมที่พึงประสงค์ที่จะเป็นกับสิ่งที่เป็นอย่างในปัจจุบัน หรือความแตกต่างระหว่างความมุ่งหมายและสิ่งที่เป็นอย่างจริง

Scissons อ้างโดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2530 : 10) ได้เสนอรูปแบบองค์ประกอบความต้องการทางการศึกษา โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและความต้องการ 3 องค์ประกอบดังนี้

1. สมรรถภาพพื้นฐาน (Competence) เป็นระดับความสามารถของบุคคลที่จะกระทำให้เกิดทักษะบางอย่าง
2. ความเกี่ยวข้อง (Reference) เป็นระดับความสามารถที่จะกระทำให้เกิดทักษะบางอย่างที่บุคคลคาดหวังว่าเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิผล
3. แรงจูงใจ (Motivation) เป็นระดับความเข้าใจของบุคคลที่จะปรับปรุงระดับความสามารถของตน เพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่

คูลมส์ (Coombs. 1974 : 15) ได้กล่าวถึงความต้องการด้านการศึกษามาแบ่งให้เห็นได้ดังนี้ คือ

1. ความต้องการในด้านการศึกษาระดับพื้นฐานและเรื่องทั่วไป เช่น การเรียนรู้หนังสือ การอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น มีความเข้าใจอย่างง่าย ๆ ในเรื่องของวิทยาศาสตร์และภาวะแวดล้อมรอบตัว เป็นต้น
2. ความต้องการในการศึกษา เพื่อปรับปรุงชีวิตครอบครัวให้ดีขึ้น เช่น ความรู้พื้นฐาน ทักษะ และทัศนคติพื้นฐาน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เริ่มในวิชาสุขอนามัย โภชนาการ การจัดบ้าน การเลี้ยงและดูแลเด็ก การซ่อมแซมบ้านให้น่าอยู่ การวางแผนครอบครัว เป็นต้น
3. ความต้องการในการศึกษา เพื่อปรับปรุงชุมชนที่คนอยู่อาศัย เช่น ความรู้เกี่ยวกับสถาบัน การปกครองของท้องถิ่นและของประเทศ รวมทั้งของขบวนการต่างๆ ของการดำเนินการปกครองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ สหกรณ์ โครงการพัฒนาชุมชน เป็นต้น
4. ความต้องการในการศึกษาด้านอาชีพ เช่น ความรู้และทักษะเฉพาะซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีพ เป็นต้น

สิริพร พวงมาลัย (2543 : 10 - 12) ได้รวบรวมปัจจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อของนักเรียนไว้ 4 ด้านด้วยกัน คือ

1. ปัจจัยด้านครอบครัว อิทธิพลของครอบครัวมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม ทัศนคติ และความพร้อมทางจิตใจของเด็กอย่างมาก ครอบครัวบางครอบครัวมีปัญหาทางโครงสร้าง เช่น ขาดพ่อหรือแม่ในกรณีที่ตายไป แยกกันอยู่ หย่าร้าง หรืออยู่ด้วยกันแต่ไม่มีความสัมพันธ์กัน ลักษณะเหล่านี้ล้วนมีผลต่อตัวเด็ก

2. ปัจจัยด้านการศึกษา การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในบรรดากลุ่มชนทั้งหลาย ตลอดจนกลุ่มคนที่ประสบความสำเร็จจากระบบการศึกษาว่าเป็นของดีหรือสิ่งที่พึงประสงค์ การศึกษาสามารถเลื่อนชั้นทางสังคมและเศรษฐกิจได้ ด้วยเหตุนี้การศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคคลจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ใส่ตนเมื่อมีโอกาส การศึกษาสามารถบันดาลให้บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพตามที่ตนปรารถนา ผลการเรียนรู้ของนักเรียนก็มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อและไม่เรียนต่อ เพราะถ้าผลการเรียนดีทำให้ตั้งใจเรียนและไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การศึกษามีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันซึ่งเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างมาก การศึกษาจึงจำเป็นต้องขยายออกไปทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อสนองความต้องการทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีการพัฒนาในระดับสูง ด้วยเหตุนี้ความคิดสมัยใหม่ถือว่าการศึกษาก็คือการลงทุนทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่ง การศึกษาเป็นการลงทุนเพราะค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษานั้นค่อนข้างสูงสำหรับบุคคลที่มีรายได้ต่ำ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวประกอบด้วย ค่าหนังสือ เครื่องเขียน ค่าเดินทาง ตลอดจนค่าใช้จ่ายส่วนตัวในขณะที่ศึกษา ดังนั้นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมีบทบาทต่อการศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อ จากการทบทวนทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้ทราบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจที่จะนำมาศึกษามีดังนี้

- รายได้ ถ้าผู้ปกครองมีรายได้สูงบุตรก็จะได้รับการศึกษาสูงด้วย
- อาชีพบิดามารดา อาชีพของบิดามารดาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการกำหนดอนาคตของบุตรในการศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อ โดยบิดามารดาส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรประกอบอาชีพคล้ายๆ หรือใกล้เคียงกับตน โดยเฉพาะในชนบท ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา และรับจ้างทำงานเบ็ดเตล็ด ซึ่งลักษณะการประกอบอาชีพส่งผลกระทบต่อการศึกษาของบุตร ส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาเพียงแค่ชั้นประถมศึกษา

- ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อ จะเห็นได้จากการที่ผู้ปกครองที่ได้รับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไป ส่วนใหญ่จะมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป ผู้ปกครองที่ได้รับการศึกษาดำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 และไม่เคยได้รับการศึกษา ส่วนใหญ่จะให้บุตรได้รับการศึกษาเพียงแค่ชั้นประถมศึกษา

- การสนับสนุนด้านการศึกษาจากคนในครอบครัว การไม่ศึกษาต่อนอกจากขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเองแล้ว ยังขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนจากคนในครอบครัวด้วย ถ้าได้รับความเห็นชอบด้วยการสนับสนุนและกำลังใจจากคนในครอบครัว ย่อมเป็นมูลเหตุจูงใจที่จะศึกษาต่อ

4. ปัจจัยด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลสูงต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ในปัจจุบันเกือบทุกด้าน ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย มนุษย์เราไม่อาจแยกจากสิ่งแวดล้อมได้เลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการศึกษาสิ่งแวดล้อมนับว่ามีบทบาทสูงมากในการศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ การได้รับข่าวสารการศึกษา ความสะดวกในการเดินทางไปเรียน การแนะนำของครู เป็นต้น

ขุนทอง อินทร์ไทย (2519 : 76 - 78) กล่าวถึงเหตุผลของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทไว้ว่า มีผู้นิยมเข้าศึกษาต่อกันมากขึ้น เนื่องจากระบบการศึกษาต่อระดับต้นๆ ในประเทศไทยได้ขยายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะการขยายการศึกษาในระดับปริญญาตรี และในปัจจุบันนี้มีอาจารย์จบการศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้สามารถเปิดการสอนในระดับปริญญาโทได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อที่สำคัญก็คือ ค่านิยมในใบปริญญา การได้รับปริญญาชั้น

สูงจะมีประโยชน์ในการทำงาน ลักษณะการทำงานหลายอย่างในประเทศไทยขึ้นอยู่กับปริญญา ไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความรู้ความสามารถ คนที่มีใบปริญญาสูงเท่านั้นที่สามารถเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งที่สูงๆ ในบางตำแหน่งได้ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นๆ อีกเช่น การเรียนต่อปริญญาโทเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพราะมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งเปิดสอนปริญญาโทหลังเลิกงาน จึงมีผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525 : 19 - 23) กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาต่อว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพยากรที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยต่างกัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน
4. ภูมิสำเนาของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 32 - 34) กล่าวว่า ปัจจัยในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันไปตามวัย ฐานะ และ โอกาส ในวัยเด็กส่วนใหญ่จะได้เรียนเพราะบิดามารดาให้เรียนหรือเรียนตามเพื่อน ถ้าเป็นวัยรุ่นตอนปลายและวัยที่กำลังย่างก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น คืออายุระหว่าง 16 ถึง 25 ปีก็อาจจะมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการเรียนไปอีกแบบหนึ่ง เพราะผู้ที่อยู่ในวัยนี้จะเริ่มมองเห็นแนวทางชีวิตซึ่งเห็นได้จากบุคคลรอบข้าง บางคนอาจจะต้องเริ่มมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับภาระของครอบครัวด้านต่างๆ ที่นอกเหนือไปจากความรับผิดชอบที่มีต่อตนเอง และอาจได้พบเห็นปัญหาชีวิตครอบครัวของตนเอง ของเพื่อน ญาติพี่น้อง หรือผู้ใกล้ชิดอื่น ๆ ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะเริ่มมีแนวหันเหเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดีไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญคือต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำด้วยเป็นต้น บางครั้งการเลือกเรียนสาขาวิชาต่างๆ ของวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับคำนิยมของบิดาและมารดา พี่น้อง และเพื่อน เพราะการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานมีโอกาสได้งานดีๆ ทำ มีเงินเดือนสูงเป็นเจ้าของคนนายคน เป็นที่เชิดหน้าชูตาของพ่อแม่ โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ในเรื่องการสนับสนุนของครอบครัว ถ้าครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะพยายามส่งเสียบุตรหลานให้ได้เรียนจนถึงระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้ อาจเรียนจนถึงระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ส่วนครอบครัวใดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่อาจส่งบุตรหลานให้เรียนถึงระดับอุดมศึกษาได้ก็จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสในภายหลังหน้าและถ้ามีความสนใจจึงกลับเข้าศึกษาต่อใหม่ ในการเข้าศึกษาต่อของคนกลุ่มนี้มักจะมีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มแรก กล่าวคือคนกลุ่มหลังนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจและเพิ่มพูนวิทยฐานะทางเศรษฐกิจด้วย

พจน์ สะเพียรชัย (2526 : 13) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับต่างๆ โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษาว่า เรียนเพื่อให้เข้ากับมาตรฐานที่หน่วยงานต้องการให้เรียน

ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) กล่าวว่าเหตุจูงใจให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนเหตุหนึ่ง คือ เหตุจูงใจด้านอาชีพ เป็นเหตุผลสำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้นหรือคนหนุ่มสาวเข้าเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้ เพื่อที่จะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ประหยัด ทองมาก (2529 : 18) ได้กล่าวไว้ว่าผู้มีการศึกษาจะเป็นแนวทางนำไปสู่ตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี เงินเดือนสูงพอเลี้ยงตนเองและครอบครัว เป็นการให้คนมีโอกาสเลื่อนฐานะทางสังคมและ

เศรษฐกิจของตนได้ จะเห็นได้ชัดอีกก็คือความพยายามของบิดามารดาที่จะส่งเสียให้บุตรของตนได้ศึกษาจนสุดความสามารถ และตัวผู้เรียนเองก็พยายามขวนขวายให้ได้รับปริญญาสูงๆ

สุทิน นพเกต (2534 : 5) ได้ให้ทรรศนะในกรณีที่มีผู้ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทกันเป็นจำนวนมากจนเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันว่า การศึกษาต่อระดับปริญญาโทเป็นแฟชั่นอย่างหนึ่งในสังคมปัจจุบันว่าเป็นเรื่องของนักศึกษาที่พยายามที่จะพัฒนาตนเอง เพราะปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจดีขึ้น ทำให้การแข่งขันค่อนข้างสูง การได้พัฒนาตนเองก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะสามารถนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานได้

ก้องเกียรติ โอภาสวงการ (2534 : 105 - 107) กล่าวว่าการศึกษาในระดับปริญญาโทจะช่วยให้เราสามารถดึงโอกาสหรือความสามารถส่วนลึกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ ช่วยพัฒนาความคิดของคนเราให้กว้างขึ้น อีกทั้งยังช่วยเพิ่มเครดิตในสายตาของบุคคลภายนอก การที่บุคคลมีโอกาสดำเนินการศึกษาในระดับปริญญาโทมากเท่าใดก็จะช่วยให้บุคคลนั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำงานมากขึ้นเท่านั้น

ก้องเกียรติ โอภาสวงการ (2535 : 5) เขียนไว้ว่าในปัจจุบันมีผู้ต้องการเรียนปริญญาโทเพิ่มมากขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมที่บีบบังคับให้คนต้องขวนขวายหาความรู้เพิ่มขึ้น และพยายามที่จะเพิ่มวุฒิการศึกษาของตนให้สูงขึ้น เพราะใน 5 - 10 ปีข้างหน้า ผู้ที่จบปริญญาตรีจะมีสภาพเหมือนผู้ที่จบม.6 ในปัจจุบัน อีกประการหนึ่งธุรกิจข้ามชาติเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น และธุรกิจเหล่านี้ก็ต้องการบุคคลากรที่มีความรู้สูงเข้าทำงานในองค์กรของตน ดังนั้นเมื่อธุรกิจต่างๆ ต้องการบุคคลากรที่มีความรู้สูงขึ้น ทำให้มีผู้ต้องการเรียนปริญญาโทเพิ่มมากขึ้น เพื่อจะเพิ่มความรู้และวุฒิการศึกษาของตน ซึ่งเป็นความต้องการขั้นหนึ่งของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์

ทองหล่อ นาคหอม (2535 : 23 - 24) ได้ให้เหตุผลของการศึกษาต่อว่า ขึ้นอยู่กับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความนิยมในปริญญา ความยกย่องในสังคม โอกาสในการทำงาน ความต้องการของครอบครัว ต้องการความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน เพื่อต้องการหาเพื่อนใหม่ๆ ต้องการแก้ปัญหาบางเรื่อง อิทธิพลจากคนภายนอก ต้องการมีรายได้ ลักษณะของสถานที่เรียน เพราะอยากมีความรู้และต้องการรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น และยังได้กล่าวถึงแรงจูงใจที่ทำให้นิสิตมาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านหน้าที่ราชการ เช่นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทสามารถเข้าสู่ตำแหน่งบางตำแหน่งได้ เช่น ผู้ช่วยศึกษาธิการเขตได้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครสอบจะต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาโท ซึ่งผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าจะไม่มีโอกาส

2. ด้านสถาบัน ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของสถาบันด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อม ความสำเร็จ และเป็นที่ยอมรับของศิษย์เก่า ความมีชื่อเสียงของอาจารย์ผู้สอน ตลอดจนความผูกพันของศิษย์เก่าที่เคยศึกษาในระดับปริญญาตรี

3. เหตุผลส่วนตัว ผู้ที่มาศึกษาต่ออาจมีเหตุผลส่วนตัวในการเข้าศึกษาต่อ เพราะอยากมีชื่อเสียง เกียรติยศ อยากได้ชื่อว่าเป็นผู้เรียนจบปริญญาโท เป็นต้น

4. ด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลและสื่อ เช่น นิสิตบางคนอาจเข้ามาศึกษาต่อโดยการสนับสนุนหรือได้รับคำชี้แนะจากเพื่อน ครู อาจารย์ที่เคยสอนมา ญาติพี่น้องหรือสามี ภรรยาให้การสนับสนุน ตลอดจนได้ทราบข่าวการรับสมัครจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

5. ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา เป็นเหตุผลที่นิสิตมาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยนเรศวร เพราะเสียค่าใช้จ่ายในการเรียน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในด้านอื่นๆ น้อย

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยด้านปัจจัยส่วนบุคคล

นิตยา วัฒนภรณ์ (2530 : 89) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตรพบว่า นักศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตรที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรีต่างกันมีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน

รังรอง สีทองดี (2535 : 255, 265) ทำการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร พบว่านิสิตที่มีสาขาวิชาเอกแตกต่างกันมีระดับแรงจูงใจโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จำเนียร สังข์ทอง (2540 : 85-86) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อโดยเฉลี่ยมีจำนวนพี่น้องในครอบครัวประมาณ 3 - 4 คน และนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อมีจำนวนพี่น้องในครอบครัวเฉลี่ยมากกว่า 4 คนขึ้นไป

ปนัดดา บุญชัด (2544 : 82) ศึกษาเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนในการลงทุนทางการศึกษาจากการรับรู้ของบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและการตัดสินใจเรียนต่อระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า จำนวนพี่น้องมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการตัดสินใจศึกษาต่อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.3268 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าบัณฑิตที่มีพี่น้องมากหรือมีขนาดครอบครัวใหญ่มีความน่าจะเป็นในการตัดสินใจศึกษาต่อน้อยกว่าบัณฑิตที่มีพี่น้องน้อยหรือมีขนาดครอบครัวน้อย

ภัทรา จุลวรรณและคณะ (2545 : 19) ได้ทำการศึกษาเรื่องความต้องการเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาศักยภาพของพยาบาลหลังการศึกษาระดับปริญญาตรีในโรงพยาบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานครและปทุมธานี โดยผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าพยาบาลส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยเฉพาะทางด้านการบริหารการพยาบาลและการพยาบาลผู้ใหญ่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าพยาบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการในการจัดบริการพยาบาล และในขณะเดียวกันก็ต้องการความรู้ที่ลึกซึ้งเฉพาะสาขา ซึ่งสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่หรืออายุรกรรมและศัลยกรรมเป็นสาขาที่ประกอบด้วยแผนกต่างๆ ที่ให้บริการครอบคลุมกว้างขวาง จึงทำให้มีแนวโน้มของจำนวนผู้สนใจศึกษาในสาขานี้มากกว่าสาขาอื่นๆ

งานวิจัยด้านปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม

ฮาร์บินสันและไมเออร์ส (Harbison and Myers. 1964 : 11) กล่าวว่าเด็กจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ขณะที่เด็กจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อเพราะต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อหารายได้

ครอส (Krauss. 1964 : 868) กล่าวว่าจำนวนเด็กในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางมีแนวโน้มต้องการศึกษาสูงกว่ากลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

เอ็ดดี้ (Eaddy. 1969 : 2958 - 2959) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมในรัฐหลุยเซียน่า พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลมากที่สุดต่อการเลือกเรียนวิชาชีพของนักเรียน

นกดล คุ่มประวัติ (2517 : 70 - 71) ได้ทำการศึกษาเรื่องความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ผลการศึกษาพบว่า

- บิดามารดาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับต่ำมากกว่าผู้ที่มิบิดามารดาประกอบอาชีพอื่นๆ และผู้ประกอบการที่มีอาชีพค้าขายส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาสูงสุด

- ครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับสูง ส่วนครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาคต่ำตามไปด้วย

โฮแลนด์เดอร์ (Hollander. 1976 : 127 - 132) ศึกษาพบว่ารายได้ของครอบครัวเป็นปัจจัยเกี่ยวกับผู้ประกอบการเพื่อทำนายความตั้งใจในการเรียนต่อของนักเรียน

ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) ศึกษาถึงเหตุที่ผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อว่า เหตุหนึ่งก็คือ การสนใจด้านอาชีพเป็นเหตุผลชัดเจนที่สุด เพราะต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง

สุรกุล เจนอบรม (2530 : 59 - 60) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาถึงความต้องการและความสนใจศึกษาต่อเนื่องของข้าราชการไทย พบว่า ข้าราชการไทยส่วนใหญ่สนใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ปริญญาตรี และปริญญาเอกตามลำดับ โดยเหตุผลของความต้องการศึกษาต่อเพราะเห็นว่าใบปริญญายังคงมีความสำคัญสำหรับความก้าวหน้าในอาชีพ เพื่อยกระดับตัวเองเพราะอยากรู้ เพื่อให้เข้ากับมาตรฐานของหน่วยงาน เรียนเพราะชอบเรียน เพื่อให้ได้ปริญญาบัตร และเพื่อต้องการพบปะกับบุคคลใหม่ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 135) ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ผู้ศึกษาต่อมักเป็นผู้มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง โดยผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า รายได้ของผู้ปกครองมีอิทธิพลในการกำหนดอุปสงค์สำหรับการศึกษากว่ารายได้ของผู้ปกครองสูงขึ้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาของบุตรก็จะเพิ่มสูงขึ้นด้วย อิทธิพลของรายได้ค่อนข้างเด่นชัดสำหรับครัวเรือนที่ยากจน

ทองหล่อ นาคหอม (2535 : 91 - 95) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533 - 2534 พบว่า แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อลำดับแรกคือ ด้านเหตุผลส่วนตัว รองลงมาคือด้านหน้าที่ราชการ ด้านสถาบัน ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา และด้านอิทธิพลการชักจูงของบุคคลและสื่อ ตามลำดับ โดยแรงจูงใจในด้านหน้าที่ราชการนั้น อาจเป็นเพราะผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทจะมีโอกาสก้าวหน้าในระบบราชการได้ดีกว่าผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า เพราะตำแหน่งทางการบริหารบางตำแหน่งจะเปิดรับเฉพาะผู้ที่จบการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป

รังรอง สีทองดี (2535 : 260 - 266) ทำการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร พบว่าแรงจูงใจที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ด้านการมาเรียนด้วยแรงสนับสนุนจากผู้อื่น เช่น การที่ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนให้มาเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานหรือนายจ้าง เกี่ยวกับการที่สมาชิกในครอบครัวสนับสนุนให้มาเรียน และยังพบว่านิสิตปริญญาโทภาคพิเศษมีความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการศึกษาปริญญาโทภาคพิเศษในด้านการลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายในการเรียนมากที่สุดคือ ต้องการให้ลดค่าหน่วยกิต

มัทนนา เจริญพงษ์ (2535 : 46 - 47) พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของบัณฑิตคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ ปัจจัยด้านมหาวิทยาลัย ได้แก่มีอาจารย์ที่มีคุณภาพ

มีการเรียนการสอนหลายแบบ คำหน่วยกิตถูก เป็นต้น ด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ต้องการเสริมฐานะทางสังคม ต้องการให้สังคมยอมรับ ต้องการงานที่มีรายได้สูง เป็นต้น

เตือนใจ เกตุษา (2535 : 24 – 25) ศึกษาเรื่ององค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสมัครเข้าเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกสมัครเข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงคือหน่วยกิตถูกกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน

สมศรี สุขเกษม (2536 : 65 -67) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อมากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยแลกเปลี่ยนทางสังคม และปัจจัยบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง คือการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตจะได้รับการยอมรับจากสังคมและโอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ บิดามารดา ผู้บังคับบัญชารวมทั้งเพื่อนร่วมงานมีส่วนให้ตัดสินใจศึกษา

มนตรี เกิดมีมูล (2539 : 47 - 48) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อที่คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ กรณีศึกษา นักศึกษาหลักสูตรภาคพิเศษ พบว่า ผู้ที่มีความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การได้รับการศึกษาสูงขึ้นจะทำให้มีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน โดยอาจเปลี่ยนช่องทางในการปรับเปลี่ยนตำแหน่งงานหรือสายงานจากเดิมที่ตนปฏิบัติอยู่ก่อนได้รับการศึกษาเพื่อให้ดีขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้การที่มีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้นย่อมมีโอกาสได้รับการพิจารณาจากผู้บริหารในกรณีที่มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งใดๆ ที่ว่างอยู่ของหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นตำแหน่งที่ตรงกับคุณวุฒิที่บุคคลนั้นได้รับมาจากการศึกษาต่อด้วยแล้วก็ทำให้มีโอกาสมากกว่าผู้อื่นในการได้รับเลือกให้เข้าดำรงตำแหน่งนั้น ส่วนผลการศึกษาตัวแปรความเห็นเกี่ยวกับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรภาคพิเศษ

นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ (2539 : 84) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาและการฝึกอบรมเพิ่มเติมของอาจารย์เกษตรในหน่วยงานหรือสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศไทย พบว่า อาจารย์เกษตรส่วนใหญ่ระบุว่า มีความต้องการความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการ ต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงการเรียนการสอน และต้องการหาประสบการณ์ใหม่ๆ

เชาวลิต จูรัตน์ (2540 : 54 - 55) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการตัดสินใจศึกษาต่อของข้าราชการตำรวจภูธร พบว่า ข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดลำปางมีความต้องการศึกษาต่อเป็นอย่างมาก โดยมีมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ต้องการศึกษาต่อคือ ต้องการมีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่

ชนิดา เพชรทองคำ (2542 : 104) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาเอกชน พบว่า แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง เป็นแรงจูงใจในการศึกษาอันดับแรก รองลงมาคือ แรงจูงใจด้านสังคม แรงจูงใจด้านอาชีพ แรงจูงใจด้านความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

เปรมจิตร์ ศิริสันท (2542 : 72 - 86) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษามหาบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าแรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเองตามสิ่งแวดล้อมเป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อที่มีน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมากที่สุด ซึ่งมีกลุ่มตัวแปรที่บรรยายถึงลักษณะของการพัฒนาตนเองในการศึกษาต่อ จากปัจจัยภายนอกรอบๆ ข้าง ได้แก่ นโยบายของหน่วยงาน ผู้บังคับบัญชา ญาติพี่น้อง ตำแหน่งหน้าที่การงาน และเพื่อน เป็นต้น ด้านการพัฒนาตนเองในอาชีพที่ทำอยู่พบว่าเป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อที่มีน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรลำดับรองลงมา ซึ่งมีกลุ่มตัวแปรที่

บรรยายถึงลักษณะของการพัฒนางานในอาชีพที่ทำอยู่โดยการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการทำงาน ซึ่งจะมีผลต่อความมั่นคงในการทำงาน อีกทั้งได้คุณวุฒิตรงกับงานที่ทำอยู่อันเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ของตนเองให้ทันต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้านความก้าวหน้าของชีวิต พบว่าเป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อลำดับที่ 4 มีกลุ่มตัวแปรที่บรรยายถึงความก้าวหน้าของชีวิตได้แก่ เพื่อให้ได้วุฒิปริญญาโทไปสมัครงานในตำแหน่งที่สูงขึ้นหรือเปลี่ยนงานใหม่ อีกทั้งนำความรู้ไปประกอบอาชีพแข่งขันกับบุคคลอื่นได้ และอาจเป็นเพราะว่าตำแหน่งหน้าที่ระดับสูงส่วนมาก หรืองานบางตำแหน่งจะกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าดำรงตำแหน่งนั้นๆ ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ดังนั้นเพื่อความก้าวหน้าของชีวิต นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ด้านลักษณะเฉพาะของสถาบันที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาคือ เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อลำดับที่ 8 เป็นกลุ่มตัวแปรที่บรรยายถึงการเอื้ออำนวยต่อการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เปิดสอนหลักสูตรปริญญาโทภาคพิเศษ คือกำหนดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการ และค่าใช้จ่ายในการศึกษาไม่สูงเกินไป

นงคัลลักษณ์ รุ่งวิยาธร และสุกัญญา สุขุข (2545 : 91) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกทางด้านการบริหารการศึกษา ของมหาบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 58.7 ต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกทางด้านการบริหารการศึกษา เหตุผลที่ต้องการศึกษาต่อคือ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพตนเอง เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพและเพื่อเป็นบันไดสู่ความก้าวหน้าในอาชีพการงานตามลำดับ

ณัชชา ประกฤตพงศ์ (2545 : 62) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นที่สูงขึ้น กรณีศึกษา ณ สถาบันภาษา เขตกรุงเทพฯ พบว่า

- ระดับการศึกษาของบิดามารดาผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นที่สูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05
- อาชีพของบิดามารดาของผู้เรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นที่สูงขึ้น
- รายได้ต่อเดือนของบิดาและมารดาผู้เรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นที่สูงขึ้น
- รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นที่สูงขึ้น
- ค่าเล่าเรียนภาษาญี่ปุ่นในหลักสูตรปัจจุบัน มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 สะท้อนให้เห็นว่าการที่ค่าเล่าเรียนภาษาญี่ปุ่นมีอัตราค่าเล่าเรียนต่ำความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นก็จะเพิ่มมากขึ้น ในทางกลับกันถ้าค่าเล่าเรียนภาษาญี่ปุ่นมีอัตราสูงขึ้นความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นก็จะลดลง

สรุปจากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย จำนวนพี่น้องในครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรร และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ที่ประกอบด้วย ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา

ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษา มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าที่มีการพยาบาล และค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมาย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546 จำนวน 125 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของประชากรกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามขั้นตอนดังนี้

1. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิดและปลายปิดแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แล้วรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมคำถามวิจัยและตัวแปรทุกตัว

2.3 เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการจะวัดในแต่ละข้อ

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) เก็บข้อมูลกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์โรงพยาบาลศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546) จำนวน 30 คน ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.87

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามครั้งสุดท้าย ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อแสดงต่อภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546
2. ขอความร่วมมือจากนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546 ในการตอบแบบสอบถาม
3. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเองที่โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี
4. รวบรวมข้อมูลและจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC Version 11 (Statistical Package for the Social Science Personal Computer) และใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ เป็นการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543 : 168) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[\frac{1 - \sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 K แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมคะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการบรรยายสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546 คือ ค่าร้อยละ (Percent) เป็นค่าสถิติที่บอกถึงสัดส่วนจำนวนต่อร้อย

$$\% = \frac{f}{n} (100)$$

% แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่หรือจำนวน

n แทน จำนวนทั้งหมด

3. วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คือการทดสอบค่าไค-สแควร์ แบบความเป็นอิสระ (Chi-square test for independence) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541 : 219)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O - E)^2}{E}$$

χ^2 แทน ค่าไค-สแควร์

O แทน ความถี่ที่สังเกตได้

E แทน ความถี่ที่คาดหวัง

r แทน จำนวนแถว

C แทน จำนวนหลัก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

χ^2 แทน ค่าไค-สแควร์
* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเก็บรวบรวม ประมวล และวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแยกออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล (ตาราง 3,4)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล (ตาราง 5,6)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (ตาราง 7,8,9,10)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

การวิเคราะห์สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ได้กระทำโดยใช้สถิติร้อยละ ซึ่งนำเสนอด้วยตาราง 3,4

สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล

สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล(ตาราง 3) พบว่าประชากรกลุ่มเป้าหมายจำนวน 125 คนมีสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลดังนี้

- จำนวนพี่น้องในครอบครัว

นักศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัว 3 คนขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 57.6 รองลงมาคือนักศึกษาที่เป็นบุตรคนเดียวไม่มีพี่น้องคิดเป็นร้อยละ 22.4 และนักศึกษาที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัว 2 คนคิดเป็นร้อยละ 20

- จำนวนพี่น้องในครอบครัวที่กำลังศึกษาอยู่

นักศึกษาที่เป็นบุตรคนเดียวและกำลังศึกษาอยู่มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมาคือนักศึกษาที่มีจำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ 2 คนคิดเป็นร้อยละ 28 และนักศึกษาที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวที่กำลังศึกษาอยู่ 3 คนคิดเป็นร้อยละ 4

- ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

นักศึกษาที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสม 3.00 – 3.49 มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 51.2 รองลงมาคือนักศึกษาที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสม 2.50 – 2.99 คิดเป็นร้อยละ 33.6 นักศึกษาที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.49 คิดเป็นร้อยละ 10.4 และนักศึกษาที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสม 3.50 – 4.00 คิดเป็นร้อยละ 4.8

ตาราง 3 ค่าร้อยละของประชากรกลุ่มเป้าหมายแยกตามสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
จำนวนพี่น้องในครอบครัว		
1 คน	28	22.40
2 คน	25	20.00
3 คนขึ้นไป	72	57.60
รวม	125	100.00
จำนวนพี่น้องในครอบครัวที่กำลังศึกษาอยู่		
1 คน	85	68.00
2 คน	35	28.00
3 คนขึ้นไป	5	4.00
รวม	125	100.00
คะแนนเฉลี่ยสะสม		
3.50 – 4.00	6	4.80
3.00 – 3.49	64	51.20
2.50 – 2.99	42	33.60
2.00 – 2.49	13	10.40
ต่ำกว่า 2.00	0	0.00
รวม	125	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการ		
พยาบาลในสาขาที่เลือกสรร		
การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์	27	21.60
การพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์	2	1.60
การพยาบาลจักษุ โสต นาสิก ลาริงซ์	5	4.00
การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต	2	1.60
การพยาบาลนรีเวช	0	0.00
ปฏิบัติการรักษาพยาบาลขั้นต้น	9	7.20
การพยาบาลป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ	5	4.00
การพยาบาลผ่าตัด	25	20.00
การพยาบาลศัลยศาสตร์และออร์โธปิดิกส์	22	17.60
การพยาบาลอนามัยชุมชน	12	9.60
การพยาบาลอายุรศาสตร์	16	12.80
รวม	125	100.00

- สาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรร

สาขาที่นักศึกษาจะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรมากที่สุดคือ

สาขาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 21.6 รองลงมาคือสาขาการพยาบาลผ่าตัดคิดเป็นร้อยละ 20 สาขาการพยาบาลศัลยศาสตร์และออร์โธปิดิกส์คิดเป็นร้อยละ 17.6 สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 12.8 สาขาการพยาบาลอนามัยชุมชนคิดเป็นร้อยละ 9.6 สาขาปฏิบัติการรักษาพยาบาลขั้นต้นคิดเป็นร้อยละ 7.2 สาขาการพยาบาลป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพและสาขาการพยาบาลจักษุ โสต นาสิก ลาริงซ์คิดเป็นร้อยละ 4 เท่ากัน สาขาการพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์และสาขาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิตคิดเป็นร้อยละ 1.6 เท่ากัน ส่วนสาขาที่ไม่มีนักศึกษาเลือกที่จะศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรคือ สาขาวิชาการพยาบาลนรีเวช

สถานภาพด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

สถานภาพด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรกลุ่มเป้าหมายจำนวน 125 คนสามารถแยกแยะได้ตามตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าร้อยละของประชากรกลุ่มเป้าหมายแยกตามสถานภาพด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ปกครอง		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	11	8.80
ประถมศึกษา/เทียบเท่า	58	46.40
มัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า	5	4.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	14	11.20
อนุปริญญา/เทียบเท่า	12	9.60
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	22	17.60
สูงกว่าปริญญาตรี/เทียบเท่า	3	2.40
รวม	125	100.00
อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครอง		
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	32	25.60
รับจ้างภาคเอกชน	17	13.60
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	26	20.80
เกษตรกร	40	32.00
อื่นๆ	10	8.00
รวม	125	100.00
รายได้ปัจจุบันเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองรวมกัน		
ต่ำกว่า 5,001 บาท	40	32.00
5,001 – 10,000 บาท	34	27.20
10,001 – 20,000 บาท	25	20.00
มากกว่า 20,000 บาท	26	20.80
รวม	125	100.00
ความคาดหวังต่อโอกาสในการมีรายได้เพิ่มขึ้นถ้าศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต		
มีโอกาสมาก	43	34.40
มีโอกาสปานกลาง	59	47.20
มีโอกาสน้อย	11	8.80
ไม่มีโอกาสเลย	12	9.60
รวม	125	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ความคาดหวังต่อโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งหรือก้าวหน้าในอาชีพการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต		
มีโอกาสมาก	45	36.00
มีโอกาสปานกลาง	69	55.20
มีโอกาสน้อย	11	8.80
ไม่มีโอกาสเลย	0	0.00
รวม	125	100.00
ผู้รับภาระค่าเล่าเรียน		
ตนเอง	59	47.20
ผู้ปกครอง	42	33.60
อื่น ๆ - ตนเองและผู้ปกครอง	20	16.00
- ขอรุณ	4	3.20
รวม	125	100.00
ความเหมาะสมของค่าเล่าเรียนระดับปริญญาโท		
สาขาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต		
เหมาะสม	78	62.40
ไม่เหมาะสม (ราคาแพงเกินไป)	47	37.60
รวม	125	100.00
ผลจากการปรับคุณสมบัติขั้นต่ำของผู้เข้าทีมพยาบาล		
เป็นระดับปริญญาโทต่อความต้องการศึกษาต่อ		
มาก	70	56.00
ปานกลาง	39	31.20
น้อย	4	3.20
ไม่มี	12	9.60
รวม	125	100.00

จากตาราง 4 พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดังนี้

- ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาขั้นสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาคือระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 17.6 ระดับมัธยม

ศึกษาคิดเป็นร้อยละ 11.2 ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 9.6 ระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 8.8 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 4.0 และระดับสูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 2.4

- อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครอง

นักศึกษาส่วนใหญ่มีผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมาคืออาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 25.6 ประกอบธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 20.8 รับจ้างภาคเอกชนคิดเป็นร้อยละ 13.6 และอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 8.0

- รายได้ปัจจุบันเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองรวมกัน

ผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนรวมกันน้อยกว่า 5,001 บาทคิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมาคือมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนรวมกัน 5,001 – 10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 27.2 รายได้เฉลี่ยมากกว่า 20,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 20.8 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 20.0

- รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา

นักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะมีโอกาสระดับปานกลางในการมีรายได้เพิ่มขึ้นถ้าได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตคิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาคือมีความคาดหวังว่าจะมีโอกาสมากคิดเป็นร้อยละ 34.4 คาดหวังว่าไม่มีโอกาสที่จะมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.6 และคาดหวังว่าจะมีโอกาสปานกลางคิดเป็นร้อยละ 8.8

- ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษา

นักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะมีโอกาสระดับปานกลางในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานหรือความก้าวหน้าในอาชีพถ้าได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตคิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาคือมีความคาดหวังว่าจะมีโอกาสมากคิดเป็นร้อยละ 36.0 และคาดหวังว่าจะมีโอกาสน้อยคิดเป็นร้อยละ 8.8

- ผู้รับภาระในการจ่ายค่าเล่าเรียน

นักศึกษาที่จะรับภาระค่าเล่าเรียนเองหากมีโอกาสศึกษาต่อระดับปริญญาโทมีสัดส่วนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาคือผู้ปกครองเป็นผู้รับภาระในการจ่ายค่าเล่าเรียนคิดเป็นร้อยละ 33.6 ส่วนนักศึกษาที่จะรับภาระค่าเล่าเรียนเองร่วมกับผู้ปกครองคิดเป็นร้อยละ 16 และนักศึกษาที่จะขอทุนค่าเล่าเรียนคิดเป็นร้อยละ 3.2

- ค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อ

นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 62.4 คิดว่าค่าเล่าเรียนระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้ว ส่วนนักศึกษาอีกร้อยละ 37.6 คิดว่าค่าเล่าเรียนระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมเพราะแพงเกินไป

- มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการพยาบาล

นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 56 คิดว่าการที่ปัจจุบันคุณวุฒิขั้นต่ำของผู้เข้ารับการพยาบาลมีแนวโน้มที่จะปรับเป็นระดับปริญญาโทมีส่วนอย่างมากให้ตนมีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท รองลงมาร้อยละ 31.2 คิดว่ามีส่วนปานกลางให้ตนมีความต้องการศึกษาต่อ ส่วนร้อยละ 9.6 ของนักศึกษาคิดว่าไม่มีส่วนให้ตนมีความต้องการศึกษาต่อ และนักศึกษาจำนวนร้อยละ 3.2 คิดว่ามีส่วนเพียงเล็กน้อยให้ตนมีความต้องการศึกษาต่อ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ถึงสมมติฐานที่ 10 ด้วยค่าไค – สแควร์ ซึ่งได้แสดงผลดังตาราง 5,6

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สามารถแสดงความสัมพันธ์โดยแยกเป็นข้อย่อยดังนี้

- ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพี่น้องในครอบครัวกับความต้องการศึกษาต่อ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพี่น้องในครอบครัวกับความต้องการศึกษาต่อพบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 6.829 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,2} = 0.033$) แสดงว่าจำนวนพี่น้องในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้

- ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับความต้องการศึกษาต่อ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับความต้องการศึกษาต่อพบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 3.991 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3} = 0.262$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่กำหนดไว้

ตาราง 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อ

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม	χ^2
	ต้องการ	ไม่ต้องการ		
จำนวนพี่น้องในครอบครัว				
1 คน	21	7	28	6.829*
2 คน	10	15	25	
3 คนขึ้นไป	44	28	72	
รวม	75	50	125	
คะแนนเฉลี่ยสะสม				
3.50 – 4.00	3	3	6	3.991
3.00 – 3.49	41	23	64	
2.50 – 2.99	21	21	42	
2.00 – 2.49	10	3	13	
รวม	75	50	125	

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม	χ^2
	ต้องการ	ไม่ต้องการ		
สาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการ				
พยาบาลในสาขาที่เลือกสรร				
การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์	18	9	27	10.303
การพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์	2	0	2	
การพยาบาลฉุกเฉิน โสต นาสิก ลาริงซ์	3	2	5	
การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต	1	1	2	
ปฏิบัติการรักษาพยาบาลขั้นต้น	5	4	9	
การพยาบาลป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ	5	0	5	
การพยาบาลผ่าตัด	11	14	25	
การพยาบาลศัลยศาสตร์และออร์โธปิดิกส์	14	8	22	
การพยาบาลอนามัยชุมชน	5	7	12	
การพยาบาลอายุรศาสตร์	11	5	16	
รวม	75	50	125	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

- ความสัมพันธ์ระหว่างสาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรกับความต้องการศึกษาต่อ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรกับความต้องการศึกษาต่อ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 10.303 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,9} = 0.327$) แสดงว่าสาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่กำหนดไว้

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สามารถแสดงความสัมพันธ์โดยแยกเป็นข้อย่อยดังนี้

ตาราง 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม	χ ²
	ต้องการ	ไม่ต้องการ		
ระดับการศึกษานั้นสูงสุดของผู้ปกครอง				
ต่ำกว่าประถมศึกษา	6	5	11	10.440
ประถมศึกษา/เทียบเท่า	41	17	58	
มัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า	3	2	5	
มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	8	6	14	
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4	8	12	
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	10	12	22	
สูงกว่าปริญญาตรี/เทียบเท่า	3	0	3	
รวม	75	50	125	
อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครอง				
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	17	15	32	12.131*
รับจ้างภาคเอกชน	5	12	17	
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	19	7	26	
เกษตรกร	29	11	40	
อื่นๆ	5	5	10	
รวม	75	50	125	
รายได้ปัจจุบันเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองรวมกัน				
ต่ำกว่า 5,001 บาท	15	25	40	12.620*
5,001 – 10,000 บาท	25	9	34	
10,001 – 20,000 บาท	17	8	25	
มากกว่า 20,000 บาท	18	8	26	
รวม	75	50	125	
ความคาดหวังต่อโอกาสในการมีรายได้เพิ่มขึ้นถ้าศึกษาต่อปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต				
มีโอกาสมาก	26	17	43	24.197*
มีโอกาสปานกลาง	44	15	59	
มีโอกาสน้อย	5	6	11	
ไม่มีโอกาสเลย	0	12	12	
รวม	75	50	125	

ตาราง 6 (ต่อ)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม	χ^2
	ต้องการ	ไม่ต้องการ		
ความคาดหวังต่อโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งหรือก้าวหน้าในอาชีพการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต				
มีโอกาสมาก	26	19	45	20.081*
มีโอกาสปานกลาง	49	20	69	
มีโอกาสน้อย	0	11	11	
รวม	75	50	125	
ผลจากการปรับคุณสมบัติขั้นต่ำของผู้นำทีมพยาบาลเป็นระดับปริญญาโทต่อความต้องการศึกษาต่อ				
มาก	52	18	70	14.158*
ปานกลาง	15	24	39	
น้อย	2	2	4	
ไม่มี	6	6	12	
รวม	75	50	125	
ความเหมาะสมของค่าเล่าเรียนระดับปริญญาโทสาขาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต				
เหมาะสม	41	37	78	4.779*
ไม่เหมาะสม (ราคาแพงเกินไป)	34	13	47	
รวม	75	50	125	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

- ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อ
เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อ พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 10.440 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,6} = 0.107$) แสดงว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ที่กำหนดไว้
- ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อ
เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อพบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 12.131 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,4} = 0.016$)

แสดงว่า อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 ที่กำหนดไว้

- ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองกับความต้องการศึกษาต่อพบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 12.620 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3}=0.006$) แสดงว่า รายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 6 ที่กำหนดไว้

- ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่คาดหวังของนักศึกษาับความต้องการศึกษาต่อ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่คาดหวังของนักศึกษาับความต้องการศึกษาต่อพบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 24.197 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3}=0.000$) แสดงว่า รายได้ที่คาดหวังมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 7 ที่กำหนดไว้

- ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษาับความต้องการศึกษาต่อ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษาับความต้องการศึกษาต่อพบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 20.081 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,2}=0.000$) แสดงว่า ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 8 ที่กำหนดไว้

- ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาลับความต้องการศึกษาต่อ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาลับความต้องการศึกษาต่อพบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 14.158 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3}=0.003$) แสดงว่า มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาลมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 9 ที่กำหนดไว้

- ความสัมพันธ์ระหว่างค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อับความต้องการศึกษาต่อ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อับความต้องการศึกษาต่อพบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 4.779 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,1}=0.029$) แสดงว่า ค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 10 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

การวิเคราะห์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้กระทำโดยใช้สถิติร้อยละ และความถี่ ซึ่งนำเสนอด้วยตาราง 7,8,9,10

วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาต่อปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
การศึกษาวិเคราะห์วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหา
บัณฑิต พบว่านักศึกษาจำนวน 125 คนมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อแตกต่างกันดังตาราง 7

ตาราง 7 วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

วัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน	43	34.4
เพื่อเพิ่มพูนความรู้เฉพาะด้าน	31	24.8
เพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษา	25	20.0
เพื่อโอกาสในการได้รับเงินเดือนสูงขึ้น	25	20.0
ได้ใช้โอกาสในชีวิตช่วยเหลือผู้ป่วย	1	0.8
รวม	125	100.00

จากการศึกษาวิเคราะห์วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาจำนวน 125 คน พบว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดของนักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 34.4 ต้องการการศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รองลงมาคือร้อยละ 24.8ต้องการเพิ่มพูนความรู้เฉพาะด้าน และต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 20 เท่ากับต้องการมีโอกาสนในการได้รับเงินเดือนที่สูงขึ้น สุดท้ายคือได้มีโอกาสนในการช่วยเหลือผู้ป่วยคิดเป็นร้อยละ 0.8

เหตุผลของนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

จากการศึกษาวิเคราะห์เหตุผลของนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต พบว่านักศึกษาจำนวน 125 คนมีเหตุผลที่แตกต่างกันดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 เหตุผลของนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

เหตุผล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
พอใจในระดับการศึกษาที่เป็นอยู่	4	3.2
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่เอื้ออำนวย	30	24.0
มีภาระรับผิดชอบมากจึงไม่มีเวลาในการศึกษาต่อ	32	25.6
คิดว่าการศึกษาต่อไม่ได้ช่วยให้มีโอกาสนก้าวหน้าในอาชีพ	6	4.8
คิดว่าการศึกษาต่อไม่ได้ช่วยให้มีโอกาสนในการได้รับเงินเดือนที่สูงขึ้น	9	7.2
ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทในสาขาอื่น	44	35.2
รวม	125	100.00

จากตาราง 8 พบว่าเหตุผลของนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทส่วนใหญ่ร้อยละ 35.2 เพราะต้องการศึกษาต่อปริญญาโทในสาขาอื่น รองลงมาคือมีภาระรับผิดชอบมากจึงไม่มีเวลาในการศึกษาต่อคิดเป็นร้อยละ 25.6 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่เอื้ออำนวยคิดเป็นร้อยละ 24 คิดว่าการศึกษาต่อไม่ได้ช่วยให้มีโอกาสในการได้รับเงินเดือนสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 7.2 คิดว่าการศึกษาต่อไม่ได้ช่วยให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพคิดเป็นร้อยละ 4.8 และพอใจในระดับการศึกษาที่เป็นอยู่คิดเป็นร้อยละ 3.2

ปัญหาในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตโดยพิจารณาจากค่าความถี่ที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามจากตาราง 9 พบว่า ปัญหาการไม่มีเวลาในการศึกษาต่ออย่างเต็มที่ถ้าต้องทำงานไปด้วยเรียนไปด้วยมีความถี่มากที่สุดคือ 34 รองลงมาคือปัญหาระยะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่เอื้ออำนวยและมีภาระต้องรับผิดชอบครอบครัวมีความถี่ถึง 33 ส่วนปัญหาจากคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดในการเข้าศึกษาต่อมีความถี่ 7 ในขณะที่ปัญหาขาดความกระตือรือร้นเอาใจใส่ใฝ่หาความรู้มีความถี่ 4 ปัญหาการที่ต้องรอทำงานใช้ทุนของมหาวิทยาลัยนานถึง 2 ปีทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน ปัญหาถ้าสอบเรียนต่อปริญญาโทได้แล้วก็ต้องรอให้รุ่นพี่ในที่ทำงานเรียนก่อนและปัญหาการไม่ถนัดภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องใช้ในการศึกษาระดับปริญญาโท มีความถี่เท่ากันคือ 3

ตาราง 9 ปัญหาเกี่ยวกับการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

ปัญหาของนักศึกษา	ความถี่
ไม่มีเวลาในการศึกษาอย่างเต็มที่ถ้าจะต้องทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย	34
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่เอื้ออำนวยและมีภาระต้องรับผิดชอบครอบครัว	33
คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท	7
ขาดความกระตือรือร้น เอาใจใส่ใฝ่หาความรู้	4
ต้องรอทำงานใช้ทุนมหาวิทยาลัย 2 ปีทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน	3
ถ้าทำงานแล้วสอบศึกษาต่อระดับปริญญาโทได้ก็ต้องรอให้รุ่นพี่ในที่ทำงานศึกษา	3
ไม่ถนัดภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนระดับปริญญาโท	3
รวม	87

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตโดยพิจารณาจากค่าความถี่ของคำตอบได้ผลการศึกษาดังตาราง 10

ตาราง 10 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- ควรมีการแนะแนวทางหรือประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบตั้งแต่ปริญญาตรีถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆและการศึกษาต่อในสาขาต่างๆ	24
- ควรมีทุนสำหรับนักศึกษาในการศึกษาต่อปริญญาโทให้มากกว่าปัจจุบัน	14
- ควรลดค่าเทอมหรือค่าหน่วยกิตให้ถูกกว่านี้	9
- ควรมีการเปิดหลักสูตรภาคพิเศษสำหรับนักศึกษาที่จะต้องทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย	7
- ถ้าสอบเข้าเรียนปริญญาโทได้แล้วควรให้เข้าศึกษาต่อได้เลยไม่ต้องรอตามลำดับอาวุโสที่ให้พี่ในที่ทำงานศึกษา ก่อนในกรณีที่ทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย	4
รวม	58

จากตาราง 10 พบว่านักศึกษาเสนอแนะให้ควรมีการการแนะแนวทางหรือประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบตั้งแต่ปริญญาตรีถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆและการศึกษาต่อในสาขาต่างๆจำนวนมากที่สุดคือ 24 รองลงมาคือควรมีทุนสำหรับนักศึกษาในการศึกษาระดับปริญญาโทให้มากกว่าปัจจุบันเท่ากับ 14 ควรลดค่าเทอมหรือค่าหน่วยกิตให้ถูกกว่าปัจจุบันเท่ากับ 9 ควรเปิดหลักสูตรปริญญาโท พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษสำหรับคนที่จะต้องทำงานไปด้วยเรียนไปด้วยเท่ากับ 7 และข้อเสนอแนะข้อสุดท้ายคือถ้าสอบเข้าเรียนปริญญาโทได้แล้วควรให้เข้าศึกษาต่อได้เลยไม่ต้องรอตามลำดับอาวุโสที่ให้พี่ในที่ทำงานศึกษา ก่อนในกรณีที่ทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับความต้องการศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
3. เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546 จำนวน 125 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC for Windows Version 11 และวิเคราะห์ด้วยสถิติตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยการใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต โดยการทดสอบค่าไค - สแควร์แบบความเป็นอิสระ (Chi-square test for independence)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

1. สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาข้อมูลของประชากรกลุ่มเป้าหมายพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัว 3 คนขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 57.6 และมีสัดส่วนจำนวนพี่น้องในครอบครัวที่กำลังศึกษาอยู่ 1 คนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68 นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับ 3.00 – 3.49 คิดเป็นร้อยละ 51.2 และเมื่อพิจารณาสาขาการพยาบาลที่จะเลือกในวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรร พบว่านักศึกษาให้ความสนใจที่จะเลือกศึกษาในสาขาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์เป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 21.6

1.2 สถานภาพด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาคือระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 17.6 ส่วนระดับการศึกษาที่พบน้อยที่สุดคือระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 2.4

อาชีพของผู้ปกครอง ผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 32 รองลงมาคืออาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 25.6 ส่วนอาชีพที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดคืออาชีพอื่นๆที่ไม่ได้ระบุให้เลือกคิดเป็นร้อยละ 8

รายได้ของผู้ปกครอง เมื่อพิจารณารายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองรวมกันแล้วพบว่าผู้ปกครองมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง ต่ำกว่า 5,001 บาทคิดเป็นร้อยละ 32.0 ส่วนรายได้ที่อยู่ในช่วง 5,001 บาท ถึง 10,000 บาทพบเป็นอันดับรองลงมาคือคิดเป็นร้อยละ 27.2 และผู้ปกครองที่มีรายได้ในช่วง 10,001 บาท ถึง 20,000 บาท พบเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุดคือคิดเป็นร้อยละ 20.0

รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคาดหวังเกี่ยวกับโอกาสที่จะได้รับรายได้เพิ่มขึ้นถ้าได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโทอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.2 และมีความคาดหวังในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 34.4 ส่วนความคาดหวังในระดับน้อยพบเป็นสัดส่วนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 8.8 และนักศึกษาที่คิดว่าไม่มีโอกาสที่จะได้รับรายได้เพิ่มขึ้นถ้าได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 9.6

ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคาดหวังเกี่ยวกับโอกาสในการก้าวหน้าในอาชีพในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 55.2 และพบนักศึกษาที่มีความคาดหวังเกี่ยวกับโอกาสในการก้าวหน้าในอาชีพระดับมากคิดเป็นร้อยละ 36.0 ส่วนนักศึกษาที่มีความคาดหวังเกี่ยวกับโอกาสในการก้าวหน้าในอาชีพระดับน้อยพบเป็นสัดส่วนน้อยที่สุดคือคิดเป็นร้อยละ 8.8

มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาล การที่คณวุฒิชั้นต่ำของผู้นำทีมการพยาบาลจะปรับเป็นระดับปริญญาโทมีผลอย่างมากให้นักศึกษามีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสัดส่วนที่มากคิดเป็นร้อยละ 56.0 ส่วนนักศึกษาที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 3.2 นั่นคือการปรับคณวุฒิชั้นต่ำของผู้นำทีมการพยาบาลเป็นระดับปริญญาโทมีผลน้อยต่อความต้องการศึกษาต่อ และนักศึกษาที่คิดว่าการปรับคณวุฒิชั้นต่ำของผู้นำทีมการพยาบาลเป็นระดับปริญญาโทไม่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อคิดเป็นร้อยละ 9.6

ค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต นักศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นผู้รับภาระในการจ่ายค่าเล่าเรียนเองคิดเป็นร้อยละ 47.2 และคิดว่าค่าเล่าเรียนในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในปัจจุบันมีความเหมาะสมแล้วคิดเป็นร้อยละ 62.4 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด ส่วนนักศึกษาร้อยละ 37.6 คิดว่าค่าเล่าเรียนในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมเพราะแพงเกินไป

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีเพียงปัจจัยเดียว คือ จำนวนพี่น้องในครอบครัว ในขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและสาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่ออย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 6 ปัจจัย คือ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษา มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาล และค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีเพียงปัจจัยเดียวคือ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

อภิปรายผล

ผลการศึกษาด้านภาพและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัว 3 คนขึ้นไปและนักศึกษาที่เป็นคนเดียวที่กำลังศึกษาอยู่คิดเป็นร้อยละ 68.0 นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 3.00 – 3.49 และเลือกที่จะเรียนสาขาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรเป็นสัดส่วนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 21.3 รองลงมาคือสาขาการพยาบาลผดุงครรภ์คิดเป็นร้อยละ 20.0

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ จำนวนพี่น้องในครอบครัว (ค่า $\chi^2 = 6.829$) ซึ่งอธิบายได้ว่าจำนวนพี่น้องในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จำเียร สังข์ทอง (2540 : 85 - 86) ที่กล่าวว่าจำนวนพี่น้องในครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อของนักศึกษา และพบว่านักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อโดยเฉลี่ยมีจำนวนพี่น้องในครอบครัวประมาณ 3 - 4 คน ซึ่งยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปันตดา บุญชัด (2544 : 82) ที่ศึกษาพบว่าจำนวนพี่น้องในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่ออย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และสาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลที่เลือกสรร ซึ่งจากที่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่ออย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา วัฒนภรณ์ (2530 : 89 - 92) ที่พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากการที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ที่เป็นหน่วยศึกษานั้นไม่มีการจำกัดคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีทำให้นักศึกษาที่มาสอบเข้าเรียนต่อในสถาบันนี้ไม่ต้องคำนึงถึงผลการเรียนในระดับปริญญาตรีของตน ซึ่งแตกต่างกับการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เนื่องจากการที่นักศึกษาที่มาสอบเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนี้จะต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า 2.50 ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงคุณสมบัติของผู้ที่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรนี้ จึงทำให้นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีที่คาดว่าจะต่ำกว่า 2.50 ยังมีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

ปัจจัยส่วนบุคคลอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่ออย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือ สาขาการพยาบาลที่จะเลือกศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลที่เลือกสรร ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสาขาที่นักศึกษาเลือกที่จะเรียนในวิชาปฏิบัติการพยาบาลเลือกสรรเป็นสาขาที่นักศึกษาต้องการเพียงประสบการณ์ในการทำงานในสาขาที่ตนยังไม่เคยได้เข้ารับการฝึกปฏิบัติเท่านั้นไม่ได้คาดหวังในอนาคตว่าหลังจากจบการศึกษาแล้วจะต้องไปทำงานหรือศึกษาต่อในสาขานั้น ซึ่งสำหรับตัวแปรนี้ยังไม่เคยมีผู้ศึกษา

2. ผลการศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมพบว่า

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 46.4 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า รองลงมาร้อยละ 17.6 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ส่วนระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดคือระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 2.4 และจากผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีสื่อเทคโนโลยีและการประชาสัมพันธ์แนะให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษามากขึ้นกว่าในอดีตที่ส่วนใหญ่ผู้ปกครองเป็นผู้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการศึกษาให้กับบุตร ซึ่งถ้าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อยก็จะทำให้ไม่สามารถให้คำปรึกษาหรือไม่มีคำปรึกษาให้แก่บุตรได้อาจทำให้บุตรไม่เห็นความสำคัญหรือขาดแรงสนับสนุนในการศึกษาต่อ ดังนั้นระดับการศึกษาของผู้ปกครองจึงไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฏชา ประกฤตพงศ์ (2545 : 62) ที่ทำการวิจัยพบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดาผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นที่สูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิริพร พวงมัลย์ (2543 : 10 – 12) ที่พบว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อ กล่าวคือยังบิดามารดามีการศึกษาสูงขึ้นเท่าใด บุตรก็จะได้รับการศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้นไป

อาชีพของผู้ปกครอง จากการศึกษาวิเคราะห์อาชีพของผู้ปกครองของนักศึกษาพบว่า ผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรซึ่งคิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมาคืออาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 25.6 และพบว่าอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า $\chi^2 = 12.131$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพร พวงมัลย์ (2543 : 10 – 12) ที่กล่าวว่าอาชีพของบิดามารดาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการกำหนดอนาคตของบุตรในการศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อ แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฏชา ประกฤตพงศ์ (2545 : 62) ที่ศึกษาพบว่าอาชีพของบิดามารดาของผู้เรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นที่สูงขึ้น

รายได้ของผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่าผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,001 บาทคิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมามีรายได้อยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 27.2 จากการศึกษาวิเคราะห์รายได้ของผู้ปกครองพบว่ามีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า $\chi^2 = 12.620$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อทิพย์ ราชกรีกริงไกร (2523 : 88) ที่ศึกษาพบว่ารายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการศึกษาของบุตร ส่วนฮาร์บินสันและไมเออร์ส (Harbison and Myers. 1964 : 11) ทำการวิจัยพบว่าเด็กจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ขณะที่เด็กจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อเพราะต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อหารายได้ และยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2533 : 135) ที่ศึกษาพบว่า ผู้ศึกษาต่อมักเป็นผู้มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง โดยผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า รายได้ของผู้ปกครองมีอิทธิพลในการกำหนดอุปสงค์

สำหรับการศึกษา ถ้ารายได้ผู้ปกครองสูงขึ้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาของบุตรก็จะเพิ่มสูงขึ้นด้วย อิทธิพลของรายได้นี้ค่อนข้างเด่นชัดสำหรับครัวเรือนที่ยากจน

รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะมีโอกาสในระดับปานกลางในการมีรายได้เพิ่มขึ้นถ้าได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตคิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาคือมีความคาดหวังว่าจะมีโอกาสมากคิดเป็นร้อยละ 34.4 ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (ค่า $\chi^2 = 24.197$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประหยัด ทองมาก (2529 : 18) ที่กล่าวว่าผู้ที่มีการศึกษาจะเป็นแนวทางนำไปสู่ตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี เงินเดือนสูงพอเลี้ยงตนเองและครอบครัว และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) และ ทิพย์พวรรณ นพวงศ์ ณ ออยุธยา (2526 : 32 - 34) ที่พบว่าสาเหตุหนึ่งที่นักศึกษาต้องการศึกษาต่อก็เพราะจะทำให้มีโอกาสได้ทำงานดีๆ มีเงินเดือนสูงเป็นเจ้าคนนายคน

ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะมีโอกาสระดับปานกลางในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานหรือความก้าวหน้าในอาชีพถ้าได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตคิดเป็น ร้อยละ 55.2 รองลงมาคือมีความคาดหวังว่าจะมีโอกาสมากคิดเป็นร้อยละ 36.0 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษากับความต้องการศึกษาต่อพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (ค่า $\chi^2 = 20.081$) แสดงว่า ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขุนทอง อินทร์ไทย (2519 : 76 - 78) ที่กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อที่สำคัญที่สุดคือ ค่านิยมในใบปริญญา การได้รับปริญญาชั้นสูงจะมีประโยชน์ในการทำงานลักษณะการทำงานหลายอย่างในประเทศไทยขึ้นอยู่กับใบปริญญาไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความรู้ความสามารถ คนที่มีใบปริญญาสูงเท่า่นั้นที่สามารถเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งที่สูงๆในบางตำแหน่งได้ ซึ่งยังสอดคล้องกับ ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) ที่พบว่าเหตุจูงใจให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนเหตุหนึ่ง คือ เหตุจูงใจด้านอาชีพที่เป็นเหตุผลสำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้นหรือคนหนุ่มสาวเข้าเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้เพื่อที่จะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งหรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าที่มการพยาบาล นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 56 คิดว่าการที่ปัจจุบันคุณวุฒิขั้นต่ำของผู้เข้าที่มการพยาบาลมีแนวโน้มที่จะปรับเป็นระดับปริญญาโทมีส่วนอย่างมากให้ตนต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท รองลงมาร้อยละ 31.2 คิดว่ามีส่วนปานกลางให้ตนต้องการศึกษาต่อ และจากผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าที่มการพยาบาลมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า $\chi^2 = 14.158$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยในปัจจุบันพบว่าคุณสมบัติขั้นต่ำของผู้เข้าที่มการพยาบาลต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปพร้อมทั้งต้องมีประสบการณ์การทำงานประกอบด้วย ซึ่งไม่เหมือนกับอดีตที่พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานตามที่กำหนดและมีความเป็นอาวุโสก็สามารถเลื่อนตำแหน่งได้ในบางตำแหน่ง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เปรมจิตร์ ศิริสานต์ (2542 : 72 - 86) ที่พบว่าแรงจูงใจในการศึกษาต่อคือเพื่อให้ได้วุฒิปริญญาโทไปสมัครงานในตำแหน่งที่สูงขึ้นหรือเปลี่ยนงานใหม่ อีกทั้งนำความรู้ไปประกอบอาชีพแข่งขันกับบุคคลอื่นได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าตำแหน่งหน้าที่ระดับสูงส่วนมากหรืองานบางตำแหน่งจะกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าดำรงตำแหน่งนั้นๆ ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และ

ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของทองหล่อ นาคหอม(2535 : 95) ที่พบว่าเหตุผลของการศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าในงานที่ทำอยู่ เพื่อยกระดับตัวเองเพราะอยากรู้ เพื่อให้เข้ากับมาตรฐานของหน่วยงาน

ค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 62.4 คิดว่าค่าเล่าเรียนระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้ว ส่วนนักศึกษาอีกร้อยละ 37.6 คิดว่าค่าเล่าเรียนระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมเพราะแพงเกินไป และจากการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (ค่า $\chi^2 = 4.779$) จากผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่คิดว่าค่าเล่าเรียนในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตไม่เหมาะสมนั้นเนื่องจากว่าแพงเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเดือนใจ เกตุษา (2535 : 24 – 25) ที่พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกสมัครเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย คือ ค่าหน่วยกิต และยังสอดคล้องกับ รังรอง สีทองดี(2535 : 260) ที่ศึกษาพบว่านิสิตปริญญาโทภาคพิเศษมีความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการศึกษาปริญญาโทภาคพิเศษในด้านการลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายในการเรียนมากที่สุดคือ ต้องการให้ลดค่าหน่วยกิต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ควรจัดให้มีการแนะแนวทางหรือการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้นักศึกษาที่มีความสนใจในการศึกษาต่อได้รับทราบข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจและการวางแผนศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
2. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีควรมีการสนับสนุนการศึกษาในรูปของทุนให้มากกว่าปัจจุบันเพื่อสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
3. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในสาขาการพยาบาลที่จำเป็นต่ออาชีพพยาบาลและจำเป็นต่อสังคม เพื่อให้นักศึกษาเลือกศึกษาในสาขาเหล่านี้มากขึ้น
4. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีควรมีการปลูกฝังให้นักศึกษาเกิดจิตสำนึกรักและภูมิใจในวิชาชีพ รวมถึงมีจิตวิญญาณในการช่วยเหลือผู้ป่วยให้มากขึ้น
5. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีน่าจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีที่ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดในคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครสอบศึกษาต่อระดับปริญญาโทให้ได้มีโอกาสทดลองสอบและศึกษาต่อในระดับปริญญาโทตามความต้องการของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีต่ำกว่าเกณฑ์แต่มีความตั้งใจจริงและมีความต้องการในการศึกษาในระดับปริญญาโทให้ได้รับการศึกษาตามที่ต้องการ และเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดความสูญเปล่าทางการศึกษาด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาในลักษณะเดียวกับงานวิจัยในครั้งนี้ โดยการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการศึกษาต่อระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่กับพยาบาลที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีที่ทำงานในหอผู้ป่วย เพื่อศึกษาหาคำตอบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของสองหน่วยการศึกษาที่กล่าวมานั้นมีความแตกต่างกันหรือไม่
2. ควรทำการศึกษาถึงสาเหตุที่สาขาการพยาบาลบางสาขาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลที่เลือกสรร มีนักศึกษาเลือกที่จะศึกษาน้อยมากเมื่อเทียบกับสาขาอื่น เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สนองตอบตรงความต้องการของผู้เรียน
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสาขาวิชาในระดับปริญญาโทที่นักศึกษาต้องการศึกษาต่อ เพื่อเป็นแนวทางในการเปิดการสอนสาขาวิชาให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ เหล้ารวงษ์. (2524). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ก้องเกียรติ โอภาสวงการ. (2534). *กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในธุรกิจส่วนตัว*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ก้องเกียรติ โอภาสวงการ. (2535, 1 เมษายน). "เรียนปริญญาโทมหาวิทยาลัยเปิดเพิ่มโอกาส – ลดช่องว่างความรู้." *ไทรบุรี*. หน้า 5.
- ขุนทอง อินทร์ไทย. (2519). *การศึกษาในระดับปริญญาโทนิด้า*. กรุงเทพฯ: องค์การนักศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. (2525, ธันวาคม). "ความต้องการทางการศึกษา: โอกาสและการเลือก," *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*. 2: 17 – 23.
- จำเนียร สังข์ทอง. (2540). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างยนต์ สังกัดวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา*. ปริญญานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ✓ ชนิดา เพชรทองคำ. (2542). *การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ช่อทิพย์ ราศีเกรียงไกร. (2523). *ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตรที่ศึกษาเปรียบเทียบ*. วิทยานิพนธ์ สด.ม. (สังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- เชาวลิต จูรัตน์. (2540). *พฤติกรรมการตัดสินใจศึกษาต่อของข้าราชการตำรวจ*. ปริญญานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรงค์ จริยวิทยานนท์ และ ปรียานุช จริยวิทยานนท์. (2526). *จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่*. อุดมราชธานี: อีสานการพิมพ์.
- ณัชชา ประกฤตพงศ์. (2545). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นที่สูงขึ้น : กรณีศึกษา ณ สถาบันภาษา เขตกรุงเทพฯ*. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เดโช สวานานนท์. (2512). *ปทานุกรมจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เดือนใจ เกตุษา. (2533, กันยายน – ธันวาคม). "องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสมัครเข้าเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงของนักศึกษาชั้นปีที่ 1," *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. 6 : 16 – 25.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). *แนะแนวบัณฑิตศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทองหล่อ นาคหอม. (2535). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533 – 2534*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2526, ตุลาคม-ธันวาคม). "เรียนเพื่ออะไร," *วิทยาจารย์*. 4: 32-34.
- ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2543). *จิตวิทยาสำหรับนักเศรษฐศาสตร์*. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ชำระค์ อุดมไพจิตรกุล. (2543). *เศรษฐศาสตร์การศึกษา*. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นงศ์ลักษณ์ รุ่งวิทยาร และ สุกัญญา สุขวุฒ. (2545). *ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกทางด้านบริหารการศึกษามหาบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. (ออนไลน์). ปรินญานิพนธ์ ปริญญาเอกทางด้านบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. แหล่งที่มา: <http://www.stou.ac.th/Thai/Research/Group2/research35.asp>.
- นพคุณ ศิริวรรณ และ คณะ. (2539). *รายงานการวิจัยความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาและการฝึกอบรมเพิ่มเติมของอาจารย์เกษียรในหน่วยงานหรือสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นภดล คุ่มประวดี. (2517). *ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร*. วิทยานิพนธ์ สด.ม. (สังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- / นิตยา วัฒนาภรณ์. (2530). *เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บุญพุ่ม เสนารักษ์. (2531). *เศรษฐศาสตร์การศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : พี.เอ็น.การพิมพ์.
- ปฐม นิคมานนท์. (2528). *การศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร.
- ปนัดดา บุญชัด. (2544). *อัตราผลตอบแทนในการลงทุนของการศึกษาจากการรับรู้ของบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการตัดสินใจเรียนต่อระดับบัณฑิตศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประหยัด ทองมาก. (2529). *ความวิตกกังวล นิสัยในการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำกว่าระดับความสามารถ*. วิทยานิพนธ์ ศด.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เปรมจิตร์ ศิริสานต์. (2542). *การศึกษาค้นคว้าประกอบของแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษามหาบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ ศด.ม. (การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. (2530). *การศึกษาค้นคว้าของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ที่มีต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2526, ธันวาคม - มกราคม). "การศึกษากับพัฒนาเยาวชน," *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*. 2 : 7 - 35.
- ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. (2544). *คู่มือคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชา.
- ภัทรา จุลวรรณ และคณะ. (2545). *รายงานการศึกษาความต้องการเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาศักยภาพของพยาบาลหลังการศึกษาระดับปริญญาตรี ในโรงพยาบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานครและปทุมธานี*. กรุงเทพฯ : คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต.

- มนตรี เกิดมีมูล. (2539). *ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อที่คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ : กรณีศึกษา นักศึกษาหลักสูตรภาคพิเศษ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ. ปรินซ์นิพนธ์ หลักสูตรพัฒนบริหาร ศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ และ สมจิตร สร้อยสุริยา. (2520). *การจัดทำโครงการและการประเมินผลการศึกษา นอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต.*
- มัทนา เจริญพงษ์. (2535). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาระดับปริญญาโทของบัณฑิตคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีสังคม (เกริก).*
- โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี. (2546). *การคัดเลือกนักศึกษาใหม่. กรุงเทพฯ : โรงเรียนฯ.*
- ร็องรอง สีทองดี. (2535). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.*
- สมศรี สุขเกษม. (2536). *ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตของข้าราชการสำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศิลปศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.*
- สิริพร พวงมาลัย. (2543). *ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสำทูน. ปรินซ์นิพนธ์ ค.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.*
- สุทิน นพเกต. (2534, พฤษภาคม). "เด็กแหม่เรียนปริญญาโทไม่ใช่แฟชัน แต่เป็นการหาความก้าวหน้าใส่ตัว," *วัฏจักร*. 10(1583) : 18.
- สุนทร โคตรบรรเทา และ คณะ. (2525). *ความสำคัญของการศึกษานอกโรงเรียนต่อการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย.*
- สุรกุล เจนอบรม. (2530). *ความต้องการและความสนใจด้านการศึกษาต่อเนื่องของข้าราชการไทย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุรางค์ จันท์เอม. (2517). *ความต้องการและความสนใจของเด็กจนถึงวัยรุ่น วิชาการศึกษาและจิตวิทยา ฉบับเตรียมสอบ. กรุงเทพฯ : แพร่วิทยา.*
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2534, ตุลาคม-พฤศจิกายน). "ระบบการศึกษา," *วารสารการ ศึกษาแห่งชาติ*. 26 : 42-49.
- อนันต์ เกตุวงศ์. (2526). *หลักการและเทคนิคการวางแผน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- อมริกษ์ เจริญเชื้อ. (2543). *ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี และฝึกอบรมเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่ สัตวแพทย์ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสัตวแพทย์ กรมปศุสัตว์ที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพฯ และ ปริมณฑล. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม. (ครุศาสตร์เกษตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.*
- ✓ อัครชิต ทิฆะทิพย์สกุล. (2530). *การวิเคราะห์มูลเหตุจูงใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อการเข้าศึกษาในระดับ ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปรินซ์นิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*

- ✓ อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. (2533). *ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา*. ปริญญาโท วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี โภคพูน. (2538). *ความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ จังหวัดสมุทรปราการ*. ปริญญาโท กศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร วิจิตรพันธ์ และ อัญชลี ถ้อยคงคา. (2525). *เศรษฐศาสตร์การศึกษาและวางแผนกำลังคน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Cohn, Elchanan and Geske, Terry G. (1990). *The Economics of Education*. Pergamon Press. 3rd Edition.
- Coombs, Phillip H. *Attacking Rural Poverty; How Non formal Education Can Help*. Baltimore: The John Hopkins University Press, 1974.
- Eaddy, Vaniksilas. (1969, March). *The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana*. Dissertation Abstracts. 1969.
- Hanson, Mark E. (1996). *Educational Administration and Organizational Behavior*. 3rd ed. Boston: Adivision of Simon and Schuster, Inc.
- Harbison and C.A. Myers. (1964). *Education – Manpower, and Economic Growth*. Strategies of Human Resource Development. New York: McGraw – Hill. 1964.
- Hollander, Edwin P. (1976). *Principle and Methods of Psychology*. 3rd ed. New York: Oxford University Press. 1976.
- Houle, Cyril O. *The Design of Education*. San Francisco: Jersey Bax, 1972.
- Krass, living. (1964; December). *Source of Educational Aspirations among Working Class Youth*. American Sociological Review. 1964.
- Maslow, Abraham Harold. (1970). *Motivation and Personality*. 2nd ed. New York: Harper and Row. 1970.
- Murphy, Gardner. *Our In born Need in Malcolm knowles the modern Practic of Adult Education: Andragogy Versus Pedagogy*. New York: Adult Education Press, 1973.
- Reeve, Johnmarshall. (1992). *Understanding Motivation and Education*. Orlando: Rinehart and Winston, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล

ที่ ทม ๑๐๑๑/ ๑๖๕๓

คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา คลองเตย
กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูล

เรียน หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ

เนื่องด้วย นางสาวลาวัลย์ ผุดงพิพัฒน์พงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรเศรษฐศาสตร์
มหาบัณฑิต ภาคพิเศษ สาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำสารนิพนธ์ มีความประสงค์ที่จะขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจาก
หน่วยงานของท่าน ในรายละเอียด ดังนี้

- นโยบายของภาควิชาพยาบาลในการกำหนดคุณสมบัติการเลื่อนตำแหน่งของพยาบาล
ในตำแหน่งต่างๆ เช่น หัวหน้าหอผู้ป่วย , ผู้ชำนาญการ , ผู้ตรวจการ
- สถิติการเปิดรับและการรับพยาบาลเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ในแผนกต่างๆ ตั้งแต่
ปีการศึกษา ๒๕๔๐-๒๕๕๖
- คำอธิบายรายวิชา Course elective และ Course lead ของนักศึกษาปีที่ ๕
- ประวัติของภาควิชาพยาบาลและโรงเรียนพยาบาลรามาริบัติ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์

โทร. ๐-๒๒๕๔-๔๑๑๖, ๐-๒๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๕๐๒

โทรสาร ๐-๒๒๖๐-๔๓๖๘, ๐-๒๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๕๐๒

ภาคผนวก ข
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 0519.12/ 5920

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามารับดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามารับดี มหาวิทยาลัยมหิดล” โดยมี รองศาสตราจารย์ ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางอภิญญา สุมนะไพศาล หัวหน้าหอผู้ป่วย ICU เด็ก เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามารับดี มหาวิทยาลัยมหิดล

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แบบสอบถาม ให้ นางสาวลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2856815

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศร 0519.12/5921

วันที่ ๔ สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวลาวัลย์ ผุงพัฒน์พงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล” โดยมี รองศาสตราจารย์ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แบบสอบถาม ให้ นางสาวลาวัลย์ ผุงพัฒน์พงศ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/ 5543

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาคณะระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล” โดยมี รองศาสตราจารย์ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาคณะระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ในระหว่าง เดือนสิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอลาอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ธำรงค์ หะวานนท์)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2856815

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/6115

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล” โดยมี รองศาสตราจารย์ธีรพงศ์ อุดมไพจิตรกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ จำนวน 125 คน ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ธีรพงศ์ อุดมไพจิตรกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2856815

ภาคผนวก จ
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำชี้แจง

- แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำสารนิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิต หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา เรื่อง " ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546 " โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546 ข้อมูลที่ได้จะนำไปแปรผลและสรุปผลในภาพรวม ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและวางแผนจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
- ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด คำตอบและข้อเสนอแนะของท่านจะถือเป็นความลับ และจะไม่ผลกระทบบใด ๆ ต่อตัวท่าน
- แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล
 - ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม
 - ตอนที่ 3 ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาพยาบาลศาสตรบัณฑิต
 - ตอนที่ 4 วัตถุประสงค์ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

แบบสอบถาม ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ และตอบคำถามในช่องว่างที่เว้นว่างไว้เกี่ยวกับตัวท่านและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับท่านตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุดให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1. จำนวนพี่น้องในครอบครัว (รวมตัวท่านด้วย)

- ☐ 1 คน
☐ 2 คน
☐ 3 คนขึ้นไป

2. จำนวนพี่น้องของท่านที่กำลังศึกษาอยู่ (รวมตัวท่านด้วย)

- ☐ 1 คน
☐ 2 คน
☐ 3 คนขึ้นไป

3. คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงปัจจุบัน

- ☐ 3.50 – 4.00 ☐ 2.00 – 2.49
☐ 3.00 – 3.49 ☐ ต่ำกว่า 2.00
☐ 2.50 – 2.99

4. สาขาการพยาบาลที่ท่านจะเลือกในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรร(course elective)

☐ การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์	☐ การพยาบาลป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ
☐ การพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์	☐ การพยาบาลผ่าตัด
☐ การพยาบาลฉุกเฉิน โสต นาสิก ลาริงซ์	☐ การพยาบาลศัลยศาสตร์และออร์โธปิดิกส์
☐ การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต	☐ การพยาบาลอนามัยชุมชน
☐ การพยาบาลนรีเวช	☐ การพยาบาลอายุรศาสตร์
☐ ปฏิบัติการรักษายาบาลขั้นต้น	

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

1. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ปกครอง

☐ ต่ำกว่าประถมศึกษา	☐ อนุปริญญา/เทียบเท่า
☐ ประถมศึกษา/เทียบเท่า	☐ ปริญญาตรี/เทียบเท่า
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า	☐ สูงกว่าปริญญาตรี/เทียบเท่า
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	

2. อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครอง

- ☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- ☐ รับจ้างภาคเอกชน (เช่น พนักงานบริษัท พนักงานห้างหุ้นส่วน พนักงานร้านค้า ฯลฯ)
- ☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- ☐ เกษตรกร
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. รายได้ปัจจุบันเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองรวมกัน

- ☐ ต่ำกว่า 5,001 บาท ☐ 10,001 – 20,000 บาท
- ☐ 5,001 – 10,000 บาท ☐ มากกว่า 20,000 บาท

4. ความคาดหวังเกี่ยวกับโอกาสในการมีรายได้เพิ่มขึ้น ถ้าท่านได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

- ☐ มีโอกาสมาก ☐ มีโอกาสน้อย
- ☐ มีโอกาสปานกลาง ☐ ไม่มีโอกาสเลย

5. ความคาดหวังเกี่ยวกับโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือความก้าวหน้าในอาชีพ ถ้าท่านได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

- ☐ มีโอกาสมาก ☐ มีโอกาสน้อย
- ☐ มีโอกาสปานกลาง ☐ ไม่มีโอกาสเลย

6. ผู้รับภาระในการจ่ายค่าเล่าเรียน หากท่านมีโอกาสดูแลต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

- ☐ ตนเอง
- ☐ ผู้ปกครอง
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ท่านคิดว่าค่าเล่าเรียนระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในปัจจุบัน (ประมาณ 13,000 บาทต่อหนึ่งภาคเรียน) มีความเหมาะสมหรือไม่

- ☐ เหมาะสม
- ☐ ไม่เหมาะสม เพราะ ☐ ถูกเกินไป
- ☐ แพงเกินไป

8. ในปัจจุบันคุณวุฒิขั้นต่ำของผู้นำทีมการพยาบาลส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะปรับเป็นระดับปริญญาโท ท่านคิดว่าสิ่งนี้จะมีผลให้ท่านมีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหรือไม่

- ☐ มาก ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง ☐ ไม่มี

ตอนที่ 3 ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

1. ท่านต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตหรือไม่

- ☐ ต้องการ
- ☐ ไม่ต้องการ

2. เหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ท่านไม่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต(ตอบเพียง 1 ข้อ)

- ☐ พอใจในระดับการศึกษาที่เป็นอยู่
- ☐ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่เอื้ออำนวย
- ☐ มีการรับผิดชอบมากจึงไม่มีเวลาในการศึกษาต่อ
- ☐ ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ
- ☐ คิดว่าการศึกษาต่อไม่ได้ช่วยให้มีโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานหรือความก้าวหน้าในอาชีพ
- ☐ คิดว่าการศึกษาต่อไม่ได้ช่วยให้มีโอกาสในการได้รับเงินเดือนสูงขึ้น
- ☐ อื่นๆ(โปรดระบุ).....
-
-

ตอนที่ 4 วัตถุประสงค์ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

1. วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดที่ท่านต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต(ตอบเพียง 1 ข้อ)

- ☐ เพิ่มพูนความรู้เฉพาะด้าน
- ☐ ความก้าวหน้าในการทำงาน
- ☐ เพิ่มวุฒิการศึกษา
- ☐ โอกาสในการได้รับเงินเดือนสูงขึ้น
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ปัญหาของท่านในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ (ผู้วิจัย)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์
วันเดือนปีเกิด	31 ธันวาคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	270 หอพัก4 โรงพยาบาลรามาริบัติ ถนนพระราม6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	พยาบาลประจำการหอผู้ป่วย ไอ ซี ยู เด็ก
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	หอผู้ป่วย ไอ ซี ยู เด็ก โรงพยาบาลรามาริบัติ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2534 มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสตรีศรีน่าน พ.ศ. 2537 มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสตรีศรีน่าน พ.ศ. 2541 ปริญญาตรี พยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2546 ศ.ม.(เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร